

SLOVENE

Velja po pošti:

za celo leto naprej K 26.—
za pol leta „ „ 13.—
za četrt leta „ „ 6.50
za en mesec „ „ 2.20

V upravnštvu:

za celo leto naprej K 20.—
za pol leta „ „ 10.—
za četrt leta „ „ 5.—
za en mesec „ „ 1.70

Za pošilj. na dom 20 h na mesec.

Posamezne štev. 10 h.

Uredništvo je v Kopitarjevih ulicah št. 2 (vhod čez dvorišče nad tiskarno). — Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne sprejemajo. Uredniškega telefona št. 74.

Inserati:

Enostop. petičvrsta (72 mm):
za enkrat 15 h
za dvakrat 11 „
za trikrat 9 „
za več kot trikrat 8 „
V reklamnih noticah stane enostopna garmondvrsta à 26 h. Pri večkratnem objavljenju primeren popust.

Izhaja

vsak dan, izvenšil nedelje in praznike, ob pol 6. uri popoldne.

Političen list za slovenski narod

Upravištvu je v Kopitarjevih ulicah št. 2. — Vsprejema naročnino, inserate in reklamacije.

Upraviškega telefona št. 188.

Bosanski pašalik.

Gorje deželi, ki se prebuja, če jo dobe v roke avstrijski državniki iz šole Beustove in Schmerlingove. Ti živeči kadaveri zasmrdijo vzduh in stopinje njihovih nog se dolgo poznajo na ubogi zemlji, kjer so hodili kakor sledovi Džingiskanovi. Tako se je zgodilo Bosni. Turške age so odšle, prišli so avstrijsko-mažarski mutašerifi. Razlika je le ta, da so prvi nosili rdeče in široke hlače, slednji pa imajo črne in ozke salonske. Z Bosno ravna ta staroliberalna breznačelna birokracija kakor z deklom, ki v gosposki hiši ne vedo, zakaj naj jo porabijo. V turških časih ni bilo pravice iz Carigrada, toda samobramba ljudstva si je ustvarila s puško dolgocevko in handžarom svojo pravico in Turek se je z njo celo sprijaznil, sedaj pa tudi v Sarajevu ni pravice. Iz samoraslega Bošnjaka bi radi napravili marioneto. Zakaj, sam Bog vedi. Bosna bi bila morala postati vez, ki naj našo državo organično priklene na slovanski jug; Bosna naj bi predstavila težišče države na Balkan, oživela naj bi samo in tudi Avstrijo naj bi pomladila. Ta proces bi moral prenoviti Avstrijo, zapoditi iz nemške centralistične podrtije zadnje duhove, ki so strašili po njej in bi jožefinsko državo moral preustrojiti v moderno ljudsko. Le tako bi se nam slovanski jug priklopil. Sedaj se pa v Bosni gode stvari, ki obsovržajo avstrijsko ime na jugu.

Kakšna je bosanska uprava? Ni ne avstrijska, ne mažarska. Ondotno politiko delajo kar sami v svojem sarajevskem vladnem serajlu. Kontrolira to upravo nihče; če kdo v delegacijah kaj zine o bosanskih razmerah, mu zamašijo usta s frazo o »državnih potrebah«. Katoličane preganjajo, da bi pridobili Srbe in Turke, slednji pa državi kažejo osle. Različni okrožni predsedniki po deželi se imajo za oblastne paše in delajo s terorizmom zase. Pritožiti se tako in tako noben vrag ne sme.

Sedaj so kar meninice tebinice proglasili vojno obsedno stanje v mali vasi Varešu zaradi malega štrajka. Pa kako so ga proglasili? Tako da noben krst v Evropi zanj ne vé — liste, ki so o tem pisali, so zaplenili! Ravnotako kakor v Carigradu, kjer visoke osebe izganjajo, ne da bi kak pes o tem zinil.

Pomečejo jih v morje in konec je komedije. Potem pa pišejo, da vlada napredek v Turčiji. Ne pretiravamo — evo dogodek:

V Varešu je izbruhnil štrajk, kakor drugod v Evropi. Delavci niso hoteli delati, izgedov pa tudi ni bilo. Meščanje so mislili, da se stvar najlepše poravnava na miren način, drugače vemožni okrožni predsednik Mollinari. Dal je zapreti delavca Raiča in Marjanoviča. Izjavil je tudi, da ne bo posredoval med delavci in gospodarji. Delavci morajo na delo: sic volo, sic jubeo. Meščani so nato brzojavili na vlado v Sarajevo, naj jim pošlje uradnika, ki bo posredoval. Toda g. Mollinari je nato pozval k sebi mestne očete in jim dejal, da je dobil iz Sarajeva nalogo, potlačiti »nemire«. Kazal je na svoje reče in povedal, da je pod njegovo vojaško roko padla že marsikatera puntarska glava. Slednjič je mestne očete še zmerjal s pijanci. Kmalotat je prišel tudi odgovor iz Sarajeva: cela vojska s podpolkovnikom na čelu. Začeli so zapirati delavce in meščane. Potem so proglasili sledeči ferman:

Od danes zanaprej vlada vojaški preki sod. Kazen za vsak pregrešek je 20-letna ječa ali pa smrt. Ob 5. uri jutraj mora biti čaršija odprta, ob 9. zvečer zaprta. Pozneje nikdo ne sme na ulico, kajti vojski smejo takrat streljati na vsakega, ki ga zapažijo. Sestanki niso dovoljeni nobeni . . .

Natò so zaprli 30 oseb, jih zvezali in odpeljali v Sarajevo.

Zareš pravi bosanski unikum! Šef Hörmann je celo dejal, da bo dal poštene Vareške pobesiti. Če bi stvar ne bila resnična, bi se človek smejal. Tako čudno se to sliši. Naš odgovor na take birokratske kozlarije je ta: Delegacije naj energično pozovejo na odgovor bosansko vlado, kijeneposredno odgovorna za to azijsko upravljanje. Grof Goluchowsky naj pomisli, da bo šla vsa njegova balkanska politika rakom žvižgat, če bo mirno gledal ta sarajevski režim. Sovraštvo, ki ga goji Jug do Avstrije, izvira poleg tradicionalnih momentov, tudi iz tega. Celó znana reška resolucija je rojena v tem znamenju: Če Dunaj noče biti pravičen, bo morda Budimpešta. Slovanski Jug noče centralizacije in oligarhije, Bosna pa ni nobena vojaška granica, kjer bi mogli absolutno komandirati penzionirani polkovniki.

Nova hrvaška vlada.

Iz Zagreba, 4. junija.

Khuenov sistem je vrlo žilav ter se le počasi ruši. Khuenova garda se je sicer navidezno hitro razpadla, toda vse drugo je ostalo ter bo treba še dolgo čistiti, dokler se iztrebi vsak spomin na pretečeno dobo Khuenove vlade. Pred vsem je potreba postaviti na Hrvaškem pošteno vlado. To sedanja saborska večina tudi odločno zahteva, ali ima bržkone hude ovire pri samem banu in pri ogrskem ministerstvu. Saborska večina za zdaj ne zahteva, da se iz njene sredine vzamejo člani nove vlade, pač pa hoče imeti take moke pri vladi, ki dozdej niso bili v nobeni dotiki z bivšo mažaronsko stranko, hoče imeti poštene ljudi. Razen bana tedaj, ki je bil dolgo časa eden prvih opred Khuenovih ter tudi banoval do zadnjih volitev v duhu khuenovščine, a se zdaj seveda odrekel tega sistema, ne sme biti član vlade nobeden bivši Khuenovec. Zdej trajajo dogovori s saborsko večino in banom o teh osebah. Dozdej ni še nič določenega, vendar pa je verjetno, da postane podban bivši veliki župan Nikolić, za pravosodje Mažuranić, podpredsednik banskega stola in za bogocastje in uk dr. Vrbanić, vseučilišni profesor. Za to poslednjo stolicu se navajata še dva kandidata, vseučilišna profesorja dr. Arnold in Vj. Klaić. Pravijo, da se bode to vprašanje še ta teden rešilo, kar je tudi neobhodno potrebno, da se začne v istini nov sistem, in da najde sabor, ki se snide koncem tega meseca že novo vlado, s katero bode mogel delovati. S premembo novih predstojnikov vlade bodo potrebne pa še druge spremembe, posebno pri politični upravi. Pred vsem bi se moralo imenovati osem novih velikih županov in mnogo novih kotarskih predstojnikov, med katerimi so nekateri silno omadeževani glede mažaronske politike. Toda pri tem vprašanju pa odločujejo deželne finance. Da se zatre stari sistem do kraja, bi moralo vrlo mnogo činovnikov v pokoj, a to ne dopuščajo finance, saj bi samo za velike župane iznašala mirovina do 50.000 K. Nova vlada bode morala pač na drug način gledati, da iztrebi stari, škodljivi politični duh iz teh ostankov Khuenovih, saj sredstev za to lahko najde, če le hoče, saj so tudi do zdaj činovniki dobivali zapovedi od zgoraj. Če bode saboru uspelo, da izvede svoje naklepe, ter izdela in sprejme nove pogoje o slobodnih institucijah glede tiska, porote, neodvisnosti sodnikov, slobodnih shodov, posebno pa še slobodnih volitev, potem so že izpodrežana krila mažaronsčini, a ko se uvede splošna in tajna volilna pravica, potem bode tudi popolnoma izginila.

Led je za zdaj prebit. Vendar pa je potrebna saborski večini največja pozornost, da je protivnik ne zasači nepripravne. Neobhodno pa je potrebno, da se nemudoma od-

stranijo po dogovoru z ogrsko vlado vse one kršitve postav, radi katerih je hrvaški narod, v zadnjih letih prelił toliko krvi. Pred vsem je treba urediti vprašanje železniško, mora se namreč začeti z nameščanjem samih Hrvatov pri železnica na Hrvaškem in ravno tako tudi pri drugih zajedniških uradih. To je danes na Hrvaškem življenjsko vprašanje. Na Hrvaškem je edini uradni jezik hrvaški in nobeden drugi, a ravno tako edina hrvaška zastava. Narodu hrvaškemu treba dati zadovoljščino za prelito kri za te svoje pravice. Potem pa je treba dati narodu uvete za gmotni napredek. Nemudoma je treba urediti za Hrvaško tako krivične železniške tarife ter začeti zidati projektirano železnico skozi Krajino v Dalmacijo. To so najbolj pereča vprašanja, na katera se ne da čakati, in pa kadetska šola za hrvaške domobrance, da se zapre pot mažarskim častnikom med hrvaške domobranske polke.

V kratkem bomo imeli štiri nove volitve v hrvaški sabor, in sicer v Novem marofu in Sv. Ivanu Žabno mesto poslanca Tomca, ki si je pridržal drugi kotar. V obeh kotarjih kandidirata Starčevićanca, v prvem dr. Horvat, odvetnik, v drugem pa dr. V. Bošnjak, katehet realne gimnazije v Zagrebu. V Koprivnici bo kandidiran bržkone dr. Vrbanić mesto Zagorica, ki si je pridržal kotar Veliko Gorico, v Glini nastopi kot kandidat Supilo. Ker bode nekaj mažaronskih kandidatov odstopilo, a sabor nekoliko volitev zavrgel, bo opozicija zdajno narastla.

VOLILNA PREOSNOVA.

Na Severingu so zborovali 4. t. m. italijanski dunajski in graški visokošolci. Sklenili so, da morajo nastopiti proti volilni preosnovi italijanski poslanci, da dobe dalmatinski Italijani enega poslanca kakor tudi za italijansko vseučilišče v Trstu.

Tržaška mestna delegacija namerava zavzeti v prihodnji seji mestnega sveta svoje stališče z ozirom na izpremembe pri Gautschevi volilni preosnovi. »Società politica italiana« se tudi izjavi. Dalmatinski italijanski deželni poslanci so naročili »Unioni parlamentari italiani«, naj nastopi, da dobe dalmatinski Italijani zastopstvo v državnem zboru.

WEKERLE NA DUNAJU.

Dr. Wekerle je odpotoval včeraj na Dunaj, da se udeleži slavnosti ob dohodu nemškega cesarja. Danes ga je zasljal ogrski kralj. Wekerle prične z novimi ministri pogajanja in je prišel s svojimi poročevalci na Dunaj.

DRŽAVNI ZBOR.

Novi ministrski predsednik Beck poda v jutrišnji državnozborni seji le kratko izjavo. Stranke ne nameravajo otvoriti o izjavi razprave. Zbornica marveč takoj nadaljuje razpravo o vojaških taksah. Pred javno sejo bo pa najbrže še tajna seja. Poslanec Malik je

odgovor, spremljan z ironičnim posmehom, katerega sluga ni opazil.

»Torej na možganih, ali ima tudi vidne znake?«

»Razume se; lahko se tudi zmešajo možgani, toda potem preide bolezen v zadnji stadij, in to je —«

»In pri meni, gospod doktor?« vprašal je v največjem strahu stari sluga.

Zdravnik se je le siloma vzdrževal, da se ni začel na ves glas smejati.

»Tebe, no tebe bo morda še mogoče rešiti, če se boš natančno ravnal po navodilih. Predvsem ne smeš govoriti o preteklosti nič več, kot le za štiri leta nazaj. Kar je več, utegne imeti najhujše posledice.«

»Hvala, ubogati hočem.«

Odhitel je v kuhinjo, da pripravi kameličen čaj, da ž njim prepreči vsakojake napade te strahovite bolezni.

»Oj ta preprostost,« mislil je zdravnik; »ko bi bilo le mogoče vsako bolezen in vsakega bolnika tako hitro ozdraviti. Tako je pa čestokrat treba angeljskega potrpljenja in največje vztrajnosti, da se ozdravijo izvestne osebe, ki boleha jo navadno le v domišljiji.«

Prišel je namreč ravno od neke pacijentinje, ki si je domišljevala seveda, da je v resnici bolna. Vse mogoče bolezni in njihove pojave si je izmišljevala, vendar je bil uver-

LISTEK.

Ob dežju.

(Humoreska.)

»Kakšni pa ste vendar gospod doktor? Čemu se le ob takem dežju podajate izpod strehe! Ko bi kaj takega vedela vaša pokojna mati, v grobu bi jo napadel krč.«

S tem nagovorom je sprejel doktorja F-a, že priletnega mladeniča, njegov stari sluga David, medtem ko mu je slačil površnik, od katerega je curkom teklo.

»Ono glede krča se meni tudi lahko pripeti, če mi ne napraviš hitro vročega čaja in ne daš suhe obleke, da se takoj preoblečem, mu odvrne zdravnik, ko si je med tem slekel črevlje. »Meniš li, da sem dobil voz pri tem pasjem vremenu? Celo pot sem moral prehoditi peš!«

Sluga mu je z vso naglico prinesel svežega perila, tako točno, kot je to videl pri pokojni materi svojega gospoda.

»Toda saj je vendar v celém mestu kaka streha, kjer bi bili lahko vdrili, v kaki gostilni ali kavarni, nadaljeval je skrbni sluga.

»Končno bi bili gospod doktor svoj obisk pri mladi svetnikovi soprogi tudi lahko za-

vlekli, dokler bi ne bila minila ploha. Ko bi to vedela pokojna mati —« . . .

»Prišel bi jo krč. To že vem. Toda ali nočeš privoščiti moji ubogi materi še kake druge bolezni, stari godrnjavs? Omedlevica je bolj naravna in manj nevarna, govoril je doktor v sosednji sobi, kjer se je preoblačil.

»Le norčujte se, a milostiva pokojnica bi vam bila isto povedala. Saj je pa tudi skrajna lahkomišelnost, hoditi po taki plohi; kako lahko bi si nakopali neozdravljiv revmatizem.«

»Izpiti morate čisto vroč čaj in obleči tudi nočno suknjo,« ukazoval je stari David ter se sukal okrog kipečega samovara.

»Sicer sem ti nad vse hvaležen za tvojo več kot materinsko skrb; obžalujem le, da ni usoda iz tebe naredila ženske. Dasi še tako sovražim zakon, tebe bi gotovo vzel za ženo. Ti bi bil potem najlepši vzorec bodoče tašče zakonskih polovic mojih morebitnih potomcev. Imaš prav resničen in naraven dar za domače prepire!«

»Čaj je gotov,« javil je starina, ki mu je pri tem odgovoru zmanjkalo sape. »V eni uri pripravim vam še kameličnega čaja; tudi tega morate danes povžiti.«

Zdravnik se je vrnil preoblečen ter se vsedel za mizo.

»Prav lepa hvala, toda kak prigrizek bi

mi bil stokrat ljubši. Do želodca mi mokrota vendarle ni prodrla.«

»Pozneje, gospod doktor, šele po kameličnem čaju; tako bi bila zahtevala tudi pokojna vaša mati.«

»Da bi te strela, nehaj že vendar s svojimi neumnimi čenčami in pusti mojo mater, naj mirno počiva v grobu. Ti mi še ogreniš ves blagi spomin nanjo.«

Stari služabnik se ni dal ugnati.

»Taka opazka,« dejal je vznevoljen, »tega bi pokojna mati ne bila smela čuti, sicer bi bila dobila takoj —« starec se je hotel domisliti kake prav grozne bolezni, na kateri bi bila stara gospa pri taki opazki morala hipno zboleti.

»Torej vzemimo podagro,« zavrnil ga je zdravnik; »te bolezni dosedaj še nisi omenil.«

»Tega nisem mislil,« dejal je sluga malodušno; »mogoče pa kak delirium.«

»Pravo imaš, delirium rhinocerum, v kolikor namreč smem soditi po tebi. To bi bilo seveda jako nevarno. Že samo znaki te bolezni vzbujajo resne skrbi.«

Strahoma se je ozrl stari David v ogleдалo. Ta bolezen mu je bila čisto neznana.

»In na čem se pozna ta bolezen,« vpraša ves vznemirjen.

»Na delovanju možgan,« bil je lakoničen

namreč vložil v zadnji seji interpelacijo, ki obsega po dunajskem državnem pravdnstvu zaplenjeno besedilo pesmi »Aus Ungarn«, ki jo je priobčil monakovski humoristični list »Die Jugend«, katere pa predsednik ne dovoli prečitati v javni seji. Poslanec Malik hoče zato v sporazumu z Vsenemci zahtevati tajno sejo, da se izjavi zbornica v tej zadevi. Ob tej priliki hočejo Vsenemci nastopiti tudi proti Vettru, ki samolastno cenzurira interpelacije.

PRESTOLONASLEDNIKOVO MINISTRSTVO.

Tako nazivajo listi novo ministrstvo, o katerem se še poroča: O zaslišanju naučnega ministra dr. Marcheta pri vladarju poročajo, da je vladar želel uspeha volilni preosnovi. Novi nemški minister rojak Prade uraduje v pritličju poslopja ministrskega predsedništva. Prade je dobil ob svojem imenovanju za ministra mnogo čestitk. Med drugimi so mu čestitali tudi Gautsch, Körber in predsednik nemškega narodnega sveta za Češko dr. Titta.

Ko se je poslovil češki minister rojak dr. Randa od vladarja, je prosil, naj vladar milostno zagovarja ustanovitev češkega vseučilišča na Moravskem. Izpolnitev te kulturne potrebe češkega ljudstva je le vprašanje časa. Vladar se je zahvalil dr. Randi za njegove ugle v in mu je podal pri slovesu roko. Randaje tudi priporočal novemu ministrskemu predsedniku dr. Becku ustanovitev češkega vseučilišča na Moravskem. Beck je rekel, da hoče obračati svojo pozornost na kulturne češke želje. Včeraj ob 11. uri dopoldne je izročil dr. Randa svoje uradne posle dr. Pacaku. Ginen je položil obe roki na Pacakovo glavo in rekel: Blagoslovim svojega učenca in Vam želim mnogo uspeha na Vašem mestu. Dr. Randa je objel dr. Pacaka. Jokala sta oba ministra. Ko se je poslovil dr. Randa od uradnikov češkega ministrstva, so se uradniki predstavili dr. Pacaku. Na pozdravni govor ministrskega svetnika Villainja je odgovoril Pacak, da ne želi delovati le kot njihov načelnik, marveč tudi kot njihov prijatelj. Državi meni, da napravi največ uslug, da zastopa natančno koristi češkega ljudstva in domovine. Tudi v svetu krone upa, da koristi češkemu ljudstvu. Gotovo bo velik državnik, ki se mu posreči, da bodo zadovoljni narodi v državi. A kdor deluje na sporazumljenju med Čehi in Nemci, položi temelj novi srečni bodočnosti. Dr. Randa ostane še nekaj časa na Dunaju, kjer se udeležijo zasedanja gosposke zbornice in julijskega zasedanja državnega sodišča. Brez vsakih slavnosti je nastopil svoje mesto novi finančni minister dr. pl. Korytovski. Pred vsem se je posvetoval z dosedanjim finančnim ministrom, nakar je prevzel posle. Uradnikov si ni dal slovesno predstaviti. Tudi novi trgovinski minister dr. Fort je prevzel posle brez vsakih svečanosti.

PROTI OGRSKI.

Dne 4. t. m. so zborovali zaupniki kršč.-socialne stranke IX. dunajskega okraja. Sklenili so sledečo izjavo: Brez avstrijskega parlamenta se ne sme ničesar ukreniti v ogrskem vprašanju. Na nikak način se ne sme uporabiti § 14. Vrzite ogrske vrednostne papirje čez Litvo, ne pijte ogrskega vina in ne kupujte ogrske moke. Živela svobodna neodvisna Avstrija!

PROTIAVSTRIJSKE DEMONSTRACIJE V VIDMU.

V Italiji praznujejo prvo nedeljo meseca junija vsako leto njih takozvano »festa dello statuto«. Pri ti priliki imajo po vseh mestih, kjer se nahaja vojaštvo, velike vojaške parade, takozvane »riviste militari«. Take »riviste militari« so na omenjeni dan tudi v Vidmu. Ta dan pride v Videm vse polno ljudstva, in posebno pa naši neodrešenci iz Trsta, iz Gorice in Istre romajo ta dan kar trumoma v Videm, da si ogledajo ono vojaštvo, od katerega pričakujejo rešitve izpod avstrijskega

jarma. Tako jih je bilo tudi minulo nedeljo v Vidmu vse polno neodrešencev iz naših primorskih dežel, posebno pa iz Trsta in Gorice. Na poseben način so dali naši neodrešenci v nedeljo s tem izraza svojim čutim, da so položili najprej pred Garibaldija dva velika venca z napisi: »Trieste irredenta« in »I' Istra irredenta«. Potem so pa imeli shod, na katerem se je govorilo izključno o rešitvi naših pokrajin izpod avstrijskega jarma. Vsakemu govoru so sledili burni klici: »E viva Trieste irredenta, eviva I' Istra irredenta«. Italijanska oblast je pa vso to demonstracijo opazovala mirno in z dopadanjem ter s tem pokazala, kako odkritosrčna prijateljica in zaveznica nam je ta blažena Italija.

ANARHISTI NA DELU.

Anarhisti so zopet začeli živahno delovati. Njihovo središče je Patterson v Ameriki. Italijanska policija je najprej poizvedela za namene anarhistov in poslala dva najboljša tajna agenta na Angleško. Agenti sta pričakala anarhiste, ki so dospeli iz Pattersona in sta jim čez Angleško, Francosko in Švico sledila v Italijo. V Ankoni so jih prijeli. Anarhisti so bili sklenili, da umore tri vladarje. Skrajen čas je že da vlade parlamentarnim in diplomatičnim potom store konec počenjanju anarhistične druhal. Stališče, da so anarhisti politični zločinci, je neumno. Treba bi bilo zatreti takozvani »znanstveni anarhizem«, ki je vsega kriv.

Njujorški »Sun« poroča iz Portlanda v Oregonu: Policija je prišla nekega sumljivega Poljaka, po katerem se je izvedelo, da namerava več anarhistov umoriti Roosevelta, predsednika Zedinjenih držav. Z napadom so hoteli počakati le še toliko časa, da imajo zbrane potrebne denarne vsote.

Njujorška tajna policija je zasledila razsežno anarhističko zaroto. Anarhisti zarotniki so sklenili, da umore Roosevelta, angleškega kralja in ruskega carja. Anarhistična središča so zato močno zastražena.

Načelnik londonske kriminalne komisije je rekel pariškemu dopisniku »Times«, da je neobhodno potreben skupen nastop evropskih narodov in Zedinjenih držav proti anarhistom. Pri rimski konferenci so izdelali mednarodni načrt o policijskem nadzorstvu, ki se je skozi 18 mesecev dobro obnesel, a je potem zopet zaspal. Največji zadržek je izgnanstvo iz dežele. Vsaka dežela bi morala obdržati svoje anarhiste in bi jih morala nadzorovati.

»Petit Parisien« poroča iz Londona, da najbrže nastopi angleški kralj Edvard za mednarodno konferenco, ki bo imela namen, da se peča, kako nastopiti proti anarhistom.

O NAPADU NA ŠPANSKEGA KRALJA.

Pri raztelesenju Moraleovega trupla so dognali, da je bil napadalec popolnoma normalen. Možgani pravilno zgrajeni, čelne cunje bogato razvite. Temperament energičen in živahen. Sivi možganski deli pravilno razdeljeni. Mrliča so pokopali dne 5. t. m. dopoldne. Madridski guverner je prepričan, da Moral ni imel skrivncev.

Bomba, vržena na kraljevo dvojico, je imela obliko male železne blagajne, napolnjene z razstreljivimi snovmi.

Policija je dognala, da je povzročil Matteo Moral tudi napad na predsednika Loubeta dne 31. maja 1905.

Sultan je čestital španskemu kralju, ki se je zahvalil sultanu na častitki.

KAKO JE POZVAL CAR GOREMYKINA, NAJ POSTANE MINISTRSKI PREDSEDNIK.

Neki ruski diplomat je opisal okoliščine ob Wittejevem odstopu sledeče: Car je požval dva dni prej, ko je odstopil Witte, k sebi Goremykina in mu je rekel dobesedno: »Ne morem več gledati Wittove spake in se moram iznebiti tega človeka. Zato vas prosim, da prevzamete vladno.« Goremykin je bil vsled

načina ponudbe nekoliko presenečen in se je branil. Ko pa car le ni odnehal, je rekel: »Če pa prevzamem vladno, moram biti pa tudi zagotovljen, da smem storiti, kar se mi bo zdelo potrebno in koristno.« Car je hitro rekel: »Samoobsebi umevno! Hočete-li mojo pismo zagotovitev?« Goremykin je bil presenečen in ni drugega rekel, kakor da zadoštuje carjeva ustna izjava.

LUKA VARNA NA ČRNEM MORJU.

Luko pri Varni ob Črnem morju so odprli dne 31. maja. Za Bolgarijo ima ta luka v vsakem oziru veliko vrednost. Zidati so pričeli luko že leta 1895. Isto leto je iznašel uvoz in izvoz 135.000 ton v vrednosti 28 milijonov frankov; lansko leto se je zvišal na 326.000 ton v vrednosti 70 milijonov frankov. Zaliv obsega 21 hektarov in je prirejen za promet od 400 do 500 ton. Če bi promet rastel, je je prvotni načrt tako narejen, da se zaliv lahko poljubno razširi. Za zgrajenje so rabili izključno domač kapital in domače moči. Zidanje je bilo združeno z množičnimi težkočami, ki jih povzročila neizkušnost ali pa tudi terenske nepravilnosti. Končno so zmagali vse; pravijo pa, da se je podjetnikom slabo izšlo. Z otvoritvijo tega zaliva bo imelo Črno morje za balkanske dežele mnogo vrednost. Poleg naraščajočega bolgarskega izvoza se bo vršil preko Varne tudi srbski izvoz, ki je v zadnjem času precej narastel. Cene bolgarskih državnih železnic so za srbski izvoz dosti ugodnejše, kakor cene vztočnih železnic, in zato ima zdaj saloniški zaliv nevarnega konkurenta.

ROŽDESTVENSKI IN NEBOGATOV.

Sredi meseca junija se prične v Kronstadtu razprava proti admiraloma Roždestvenskemu in Nebogatovu zaradi njunega postopanja v bitki pri Čušimi. Ob slučaju obsodbe jima grozi smrtna kazen.

ZA AMNESTIJO IN PROTI DUMI.

Resnih dogodkov pričakujejo na praznik sv. Trojice. Delavstvo in kmetje so vedno bolj razburjeni in zahtevajo pomiloščenje. Kurska pravoslavna duhovščina je dobila povelje od zgoraj, naj v cerkvenih govorih vpliva na razgon vladi sovražne dume.

Štajerske novice.

Š Slov. katol. akademično društvo »Zarja« v Gradcu ima svoj drugi redni občni zbor v letnem tečaju 1906 dne 9. t. m. ob pol osmi uri zvečer pri »Zeleni Štajerski« z običajnim sporedom.

Š O slavnosti v Brežicah se nam še poroča: Jako nesramen je bil gostilničar Gabrič pri Savi; seveda slovenske matere sin. Ko so šli »Sokoli« k Savi mimo njegove gostilne, jih je izzival z vsakovrstnimi opazkami. Ker pa ni s tem nič opravil, je hitro najel tolpo nemčurjev, da so, ko so se vračali udeleženci slavnosti nazaj, peli pangermansko »Die Wacht am Rhein«. Hotel je zaneti na vsak način prepri. A Slovenci so tako pobalinska obnašanja prezirali. Takih slučajev je bilo vse polno. Tako so tudi neko ljubljansko družbo neki izzivali napadli s priimki »Laibacher Gesindel-Bagage« itd. Vsa čast zavednim Slovincem, da se ni zgodila ne ena aretacija, ker so tako izzivanja prezirali. Kako je tudi g. okrajni glavar lepo postopal s karlovaškim »Sokolom«, kaže sledeče: Prišli so namreč čez Savo in čez brod; prikorakali so čez celo mesto, a okrajni glavar takoj, ko to izve, zahteva, da ima takoj priti k njemu en zastopnik, drugače jih pošlje po odgonu iz mesta. Prepovedano je bilo namreč korakati skozi celo mesto, ali v gruči hoditi. Zastopnik pa je takoj glavarja podučil, da društvo ni dobilo o tem nikakega naznanila in da o tem sploh ničesar vedelo ni. Glavar se je takoj telegrafično obrnil na dotično glavarstvo za te infor-

macije. Seveda je bil za eno blamažo bogatejši! Zvečer je bila v »Narodnem domu« zabava, kjer so različni govorniki napijali hrvatsko-srbski zvezi. Le prehitro je prišla ura ločitve. Pesem »Hej Slovani« razlegala se je kot zadnji pozdrav štajerskim obmejnim Slovincem.

Š Okrajni glavar pl. Vistarini v Brežicah si je zopet splel venec s tem, da je pri slavnosti dal ukaz vsacega »einziehen«, kdor bo kričal »Na zdar!« Seveda so orožniki bolj pametni nego on in so s svojim taktičnim postopanjem preprečili nesrečo.

Š Uradnik izzivač. Iz Brežic se nam poroča o slavnosti: Znani Gustel Pototschnigg, c. kr. finančni tajnik, je celo popoldne stal med kričaji pred nemškim »puštajnom« in izzival Slovence z »Gesindel«. Zato je več prič. Opozorimo gospode poslance na Pracht-exemplara avstrijskih uradnikov na okrajnega glavarja in Gustel Pototschnigga; treba bo ž njimi pomesti! Okrajni glavar je izrecno dopustil ostentativno prepevanje protiaavstrijske »Die Wacht am Rhein« v prisotnosti oficirjev in uradnikov. Slovincem pa je hotel prepovedati »Na zdar!« klicati. Blažena Avstrija!

Š Iz Mozirja smo prejeli sledeči značilni dopis. Od davnih časov slavno znani narodni trg Mozirje izkazal se je pri zadnjih volitvah za V. kurijo na posebno novodobni način. Kandidat imel je biti Rebek čast, a orehovski Vračko bil je z veliko večino 10 glasov voljen. Kljub temu je pa občina Mozirje oddala za državnega poslanca dr. A. Korošca častno število 213 glasov. Ali so morda ti Vračkovci sad društva novoozviženega prekristnega mozirskega tiča (Sokola?) Metlo v roke in z vsem 10 poturicami na oder, ki so edine bele vrane v vedno čistem podnebnju okraja Gornji grad! Mozirsko slovensko dekle

Š Iz Gornjega Grada se nam piše: Brzobjavno poročilo o tukajšnjih volitvah je bilo pomankljivo; glasovalo je namreč za dr. Korošca 74, za Voduška 4, za Rebeka 26. Za Rebeka so zlasti agitirali tukajšnji učitelji. To si bo dobro zapomniti za drugič, ko bodo ti gospodje kaj rabili od onih, zoper katere so delali. V Bočni je dobil dr. Korošec 157, Rebek 12 glasov, v Novi Štiti je dobil dr. Korošec nad 100 glasov, Rebek pa 6. Teh šest glasov je Rebeku priboril tudi en »študent«.

Š Iz Velenja nam poročajo, da je D. pl. Lapp svojim uslužbencem ukazal prinesiti glasovnice v pisarno, kjer so jim jih popisali na Wratschkovo ime. Ker so pa bili nekateri delavci bolj pošteni in dostojni, kot njih gospodar, so od komisije zahtevali novih glasovnic, da so jih sami prosto popisali.

Š O zadnjih volitvah smo dobili še sledeča poročila in pojasnila: V St. Andražu pri Velenju je bilo razmerje glasov: Dr. Korošec 172, Rebek 9 in Wratschko 7; — v Skalah dr. Korošec 101, Rebek 3, Wratschko 33; — v Velenju dr. Korošec 131, Rebek 13, Wratschko 64; — v Dramljah je dobil dr. Korošec 40, Rebek 13; — v Vaseji dr. Korošec 12, Wratschko 43; — v Jurjevcih dr. Korošec 70, Wratschko 6; — v Lancovi vasi dr. Korošec 150, Wratschko 6.

Š Poziv lavantinskega knezoškofa. Zadnji naredbeni list mariborskega ordinarijata prinaša času primeren poziv na odpor proti modernemu (?) gibanju, ki stremi za »prosto šolo« in »prostim zakonom«. Doslej so avstrijski škofje vedno pozivali k miru, a nasprotniki so ta mir izkoriščali proti dobri stvari, zato sedaj ne kaže več roke držati križem. Proti zborovanjem nasprotnikov imejmo mi svoja zborovanja, proti njih društvam svoja društva, proti njih časnikiarstvu svoje časnike! Tako naj se paralizuje pogubljivi vpliv zedinjenih nasprotnikov krščanstva!

Š V Dravi si je jezo hladil 21 let stari dninar Franc Horvat iz Maribora. Na binkoštni ponedeljek je namreč imel s svojo sestro prepri, ki ga je tako razkačilo, da je tekla na cesto proti Dravi in v vodo skočil. Voda mu je jezo hitro »ven potegnila« in klical je na pomoč, ki mu je došla od dninarja Josipa Steinbergerja, ki je v bližini ribaril. Steinberger je Horvata iz mrzlih valov potegnil ter spravil domov.

Š Wastian na delu. Mariborski poslanec vsenemški Wastian je nameraval ta teden sklicati v Mariboru volilni shod, pri katerem je hotel svojim zvestim pridigati o političnem položaju. Neznane ovire (?) so ga pa prisilile shod odpovedati. Morda se dr. Derschatti posreči še Mariborce potolažiti.

Š V pijanosti prišel pod voz. Dne 2. t. m. je posestnik Lovrenc Cernko iz Starošinc v precej vinjenem stanju peljal z opeko naložen voz iz opekarne v Račjem. Ko se voz že pomikal, je hotel skočiti Cernko nanj; pri tem mu je pa izpodletelo in prišel je tako nesrečno pod voz, da mu je obe nogi zlomilo ter ga tako poškodovalo, da je malo upanja na okrevanje.

Š Oče umoril otroka. 59 let stari Franc Vrtnjak se ima zagovarjati pred mariborskimi porotniki zaradi uboja svojega otroka Franceta. Ta otrok je bil rojen meseca septembra 1905 in umrl januarja 1906. Dognalo se je, da je ubogi črviček umrl na posledicah pretepanja. Neusmiljeno je z otrokom ravnal Franc Vrtnjak, ker je mislil, da otrok ni njegov. Namesto nad ženo se je maščeval nad štirimesečnim otrokom in ga trpinčil do smrti. Na sumu je Vrtnjak, da je na oni svet strpinčil že leta 1899 enega otroka svoje žene. — Po krivdoreku porotnikov mu je sodišče prisodilo štiri leta težke, poostrene ječe.

Š Birmovanje v Mariboru. O letošnjih Binkoštih je prejele v Mariboru 939 oseb zakrament sv. birme.

Š Umrla je v Mariboru 58letna Barbara Volčič, vdova mizarskega mojstra in mati č. g. kaplana Frid, Volčič, službojučega sedaj

jen, da je bila bolnica popolnoma zdrava. Te ženske! Končni smoter je bil pri njej le ta, da ji zdravnik odredi nadaljevanje zdravljenja v kakem kopališču ali letovišču.

Izkušeni zdravnik je izprva zmajal z ramama, se pomilovalno ozrl na starega, osupnjenega soproga, končno pa vendar odredil kopališče kot edino sredstvo proti bolezni.

Zdravnik ni brez vzroka hotel vedno samec ostati; sovražil je ženski spol iz dna srca. Kako rada bi ga bila videla že mati ob strani družice in v krogu cvetočih otrok-vnučkov. Ostal je samec in kot tak zadovoljen živel s starim služabnikom v večjem mestu provincije.

Bilo je že pozno popoldne; dež, ki je že nekoliko pojenjal, začel je iznova liti.

Zadovoljno je sedel zdravnik F. v naslonjaču. Saj pa tudi ni lepšega, kot po končanem opraviilu in po neprijetnih obiskih bolnikov biti sam svoj gospodar. Zlasti ni treba poslušati raznih sitnosti boljše zakonske polovice. Zares, ostati samec, je zlata vredna ideja! Posebno če ima iz srca udanega slugo, četudi je ta čestokrat več nego skrben; tem bolje. Sicer si pa sme David že kaj dovoliti, ker je že od nekdaj pri hiši. Razni njegovi sveti, katere si je na pamet zapomnil od pokojne matere, so zdravnika navadno posebno zabavali.

Kje le sedaj tiči?

»David!« pokliče ga po nekotkem odmoru.

»Ukazujete, gospod doktor?« oglesi se ta, prišedši iz kuhinje.

»Kje tičiš tako dolgo? — A tako, kameličen čaj variš. Dobro, premislil sem se, ubogal te bom. Daj tudi meni čašo te pijače.«

David ga je nekoliko začudeno pogledal. V skrbi zase pozabil je na svojega gospoda. Ta delirium rhinocerum utegne postati prenevarno zlo; ni mu šel iz glave.

»Ravnokar sem čaj sam izpil,« izgovarjal se je jecljaje v zadregi, »tako pripravim drugega.«

»To se pravi pozoren biti name! Ali že občutiš znake svoje bolezni?« vprašal ga je doktor, vesel vidne zadrege svojega služabnika. »Požuri se in prinesi kmalu tudi meni čaja.«

V tem je nekdo pozvonil.

Zdravnik je pogledal na uro. Pet — torej čas, ko ne ordinira več. Razven tega ima na sebi še nočno suknjo; kdo naj bi vendar bil?

»Ali naj odprem,« vprašal je sluga.

»Dobro torej, odpri, toda poglej poprej, kdo je zunaj. Dame se mi morajo najprvo javiti, gospodje imajo takoj prost vstop!«

S slugo vstopi mlad gospod, premočen do kože.

»Pristav Egon pl. R.« predstavil se je došlec.

»Čast mi je; doktor F. ... S čem naj vam ustrežem?«

»Prosim vas, da me nemudoma preiščete,« odgovori hlastno pristav. »Zdravili so me že razni zdravniki, prve avtoritete; da sem prišel danes k vam, je vzrok ta, ker je potreba zelo nujna.«

»Jako laskavo zame,« zavrnil ga je

zdravnik z usmevom. »In kje tiči vaša bolezen?«

»Tu notri in tu notri in zopet tu notri čutim večkrat, recimo ravno sedaj, neko tesnobo, katere mi pogostoma zapira sapo.«

Pri tem je pristav pl. R. pokazal na vrat, glavo in prsa.

»Domišljavost v najhujšem štadiju,« mislil je dr. F. sam pri sebi. Glasno pa je nadaljeval:

»Čudna bolezen! Torej le za vrstjo opišite bolečine vsakega organa posebej; najprej prsa.«

»Večkrat čutim, kako mi je tesno v njih in pri srcu, katero pogosto nemirno utriplje, vidite, tako kakor sedajle.«

»Aha, čutim; res bje precej močno. Toda dalje.«

»V glavi —«

»Sedaj pride na vrsto vrat. Le zaporedoma!«

»Sopsti mi ne da mnogokrat, zastaja mi sapa, — ravno ta hip tudi.«

»Naredimo mu torej prostor za sapo,« dé zdravnik. Brez ovinkov odvezal mu je kravato in odnel tesni ovrtnik.

»Sedaj dalje!«

»Po glavi roji mi nebroj čutov in neverjetnih misli; tudi v glavi mi postaja tesno.«

»Verujem vam. Dajte, da vam potipam žilo; hm, hm,« mrmral je zdravnik.

Izpoznal je takoj, da ima opraviti z domišljavim bolnikom ali pa s prisrčenim zaljubljenecem. (Dalje.)

na Slivnici pri Mariboru. Priporoča se njena duša pobožni molitvi. — Umrli je v Mariboru g. Vendelin Žezula, finančni računski preglednik v. p. v starosti 91 let.

Brez sledu izginil je Blaž Košak, posestnik v Lokah. V soboto zvečer je bil še v gostilni, odtedaj pa ga niso več videli. Najbrž je padel domov grede z brvi in narasli potok in ga je voda odnesla v Savo. Prijeli so dva fanta, ki sta šla za njim iz gostilne, ker ju imajo na sumu.

Imenovanje. Kaznilniški pristav v Mariboru, Oskar Fritsch, je imenovan kontrolorjem moške kaznilnice v Subenu.

Dnevne novice.

+ **Umetnici Černjecki in »Union«.** Tudi pri koncertu ruskih umetnic Černjeckih se ni mogel »Narod« zatajiti in je prav po svojem starem običaju napadel »Union« ter proglasil celo njegov bojkot. Da vidijo liberalci, kako slepo in neumno je tako početje, priobčujemo tukaj dve izjavi, ki sta nam došli o tej zadevi. Umetnici Černjecki sta dali o dvorani »Uniona« sledečo izjavo:

V Ljubljani, 1. junija 1906.

Dali sva koncert dne 1. junija 1906. v veliki koncertni dvorani »Grand hotel Union«.

Ta izredna dvorana naju je zelo očarala po svoji lepoti in po svoji akustiki, kajti vsak glas od umirajočega pianissimo do najmočnejšega forte se v njej sliši popolnoma jasno in razločno z mikroskopično natančnostjo. Tako lepo dvorano, ki bi dala tako polno harmonijo glasov, nahajamo redko tudi v velikih evropskih mestih.

Iskreno potrjujeva, da nama je ta dvorana ostavila enega izmed najprijetnejših spominov najinega koncertnega potovanja po Evropi.

Vera Černjeckaja, peterburška pianistka. **Nataša Černjeckaja,** artistka peterburške opere, imperatorskega ruskega muzikalnega občestva.

Ta izjava govori dovolj jasno. Če kdo, je poklican umetnik soditi o koncertni dvorani, in če sta dali ruski umetnici, ki sta koncertirali že v prvih svetovnih dvoranih in gledališčih, dvorani »Uniona« tako izpričevalo, mora pač utihniti vsaka malenkostna strankarska zavist in kleveta. — Druga izjava ki se naslanja na pismo ruskih umetnic, se glasi:

Dosedanje dvorane v Ljubljani so bile staromodni prostori, postavljeni brez vsakega tehničnega in praktičnega smisla za javne namene. — Uporabljali so se ti prostori, ker boljših ni bilo. Dvorana »Uniona« prekosi pa vse ne samo glede praktične-tehnične ureditve, nego tudi po svoji velikosti. Ko se je sprožila misel zgraditi tako dvorano se a priori ni računalo na kak dohodek. Kakor z vso zgradbo hotela »Union« tako je posebno z zgradbo dvorane »Uniona« pridobilo mesto Ljubljana moderni značaj. Dosedaj nismo nikomur ponujali dvorane. Kedor jo je hotel imeti se je moral prvo obrniti na družbo. Od dohodkov dvorane pa tudi družba ni odvisna. V prvi vrsti mora biti mesto ponosno, da ima v svoji sredi tako impozantne prostore, s katerimi bi se lahko ponašalo vsako še tako veliko glavno mesto. Če je tedaj dvorana »Uniona« prva v Ljubljani, je umevno, da vsak umetnik računa s temi prostori. Ako pa občinstvo zaradi tega prezira umetnika, ker je v dvorani »Uniona« predstava, ne škoduje s tem družbi »Union«, nego umetniku in samemu sebi, ker se bodo ti krogi v prihodnje ogibali našega mesta, kjer vladajo tako čudni nazori. Imenuje se to klerikalno podjetje; to je ravno taka nesmisel, kakor če kedo trdi, ta cesta ali ulica je klerikalna, ker je občinski zastop klerikalen. — Prostori »Union« so vsakemu pristopni, kedor se dostojno obnaša. Podjetje »Union« je trgovsko podjetje. Vabil sem vse kroge, naj se udeležijo tega podjetja, ker sem sprevidel, da je taka stavba za Ljubljano neobhodno potrebna, ako se hoče moderno razvijati. Če se pa gotovi krogi niso hoteli vdeležiti, ali bi bilo morebiti za Ljubljano bolje, če bi se ta misel sploh opustila? Gotovo ne more noben razumen človek takemu mnenju pritrčiti. Dosedaj nismo vprašali kje je kaka predstava, nego samo kakšna je. Končno bi še želeli, da bi bila naša javna polemika dostojna, in da bi nikdar ne prekoračila one meje, katere nam predpisuje dobra vzgoja. Koliko nam škoduje v javnosti surovi ton, tega si še misliti ne moremo! Ali dotične kroge ne peče vest, ko se predbaciva slovenski javnosti, da se vrši polemika »Im landesüblichen Ton«? Ali ni mogoče, da bi se razmere pri nas izboljšale. Dr. V. Gregorič.

+ **Družba sv. Cirila in Metoda za Istro** je imela pretekli četrtek glavno skupščino v Voloskem. Predsedoval je skupščini poslanec Spinčič. Lani je družba imela dohodkov 60 tisoč kron in skoro toliko izdatkov. Letos ima družba že v petih mesecih 50.000 K dohodkov,

kar je veselo znamenje za nadaljno družbino delovanje. Izvoljen je bil stari odbor.

+ **Glas iz občinstva o občnem zboru kmetijske družbe.** Piše se nam: Občni zbor kmetijske družbe bo jutri. Udeleženci si bodo ogledali »Gospodinsko šolo« v Marjanišču. Ali bi ne bilo prav da si udeleženci ob tej priliki v bližini ogledajo tudi podkovsko šolo, ki je za obrtni naraščaj tolike važnosti in ondi pogledali, ako so učenci zaposleni pri podkovanju konj ali — kujejo vozove ali — okopavajo krompir.

+ **Občni zbor delniške stavbinske družbe »Union«** se vrši, kakor je bilo razvideti iz dotičnega inserata dné 2. junija, dné 21. junija ob 4. uri popoldne v mali dvorani hotela »Union«, Frančiškanske ulice.

+ **Občni zbor nemškega »Schulvereina«** je bil o Binkoštih v Liberchih na Češkem. Izporočila načelnika dr. Gustava Grossa pismenamo, da je število nemških občin, ki podpirajo društvo, vedno večje. Blagajnik Gustav Ludwig je poročal, da je društvo članov imelo v preteklem poslovnem letu dohodkov članarine 196.402 K 26 vin. Darov je društvo dobilo 108.507 K 50 vin., v prejšnjem poslovnem letu pa 143.966 K 20 vin., zato pa je bil tem večji »jubelfond«, ki znaša nad 600.000 K. Na zupščinah je društvo dobilo 41.468 K 97 vin., prejšnje poslovno leto pa le 27.286 K 88 vin. »Schulverein« je dobil za svoj »jubelfond« na Štajerskem 69.441 K, na Koroškem 11.618 K, na Kranjskem 8916 K, na Primorskem 1729 K. V preteklem letu je društvu prirastlo 62 novih podružnic. Zanimivo je, da je društveni tajnik omenjal, da se nahaja že 110 »Schulvereinskih« gostilniških omizij, katerih člani so strastni agitatorji in da nameravajo upeljati sedaj v agitacijske namene tudi nemški narodni praznik, ki naj bi bil 13. maja (ustanovni dan »Schulvereina«.) Izdal je »Schulverein« v šolske pomenčevalne namene 321.863 K, za 8000 K več nego prejšnje poslovno leto. V Velenju namerava »Schulverein« ustanoviti nemško šolo in v Studenicih pri Mariboru otroški vrtec. Skupno otvori letos »Schulverein« v Avstriji 30 novih svojih zavodov, mnogo zavodov pa razširi. To kliče Slovane h krepkemu narodnemu obrambnemu delu. V tem delu je rešitev tudi nas Slovencev, ne pa v jizki »Narodovi« gonji.

— **Ogenj v Starem trgu pri Ložu.** — Na pomoč! Dne 2. junija ravno opoldne je v Starem trgu pri Ložu nastal ogenj iz neznanega vzroka, najbrž po otrocih. Tekom ene ure upepeljenih je bilo 26 poslopij 10 gospodarjem. Ker so bila poslopja krita večinoma s slamo, in je bil močan veter ravno pred nevihto, bilo je nemogoče z brizgalnicami ustaviti ali omejiti ogenj. Zgorela je večinoma vsa oprava, orodje in obleka gospodarjem in najemnikom stanovanj; kajti hiše so bile v plamenu v pol ure. Škoda je cenjena nad 93.000 K. Sreča, da ni noben človek se ponesrečil. Pogorelci so le za male svote zavarovani in že itak ubožni. Stiska je velika, posebno zdaj ob času košnje in poljskega dela. Ako si hočejo zopet postaviti poslopja, bodo to mogoče le s pomočjo usmiljenih src. Ponesrečenci upajo na sočutje in usmiljenje blagih src v svoji grozni bedi. Milodare sprejema župni in občinski urad v Starem trgu pri Ložu, in se bodo imena dobrotnikov razglasila v časnikih. Stari trg pri Ložu, dné 4. junija 1906. Jož. Škrbec, župan, P. Hauptman, ž. u.

— **Slovenski novomašnik v Ameriki.** Prihodnjo nedeljo 9. t. m. bo pel v St. Pavlu v Ameriki prvo sveto mašo naš rojak č. g. Valentin Šifrer. G. novomašnik je doma v Strazišču pri Kranju. Na mnoga leta!

— **Podražene poštne pristojbine.** Poročali smo, da se znamke po 10 vinarjev ne podraže, pač pa podraže znamke za lokalna pisma. Za lokalno pismo je sedaj zadoščala znamka za 6 vinarjev, sedaj bo treba za lokalno pismo znamko za 10 vinarjev. Tudi pristojbine za aviso in denarnih nakaznicah, tovrstnih pošiljatev se podraže. Za brzojavni blanket bo treba plačati 2 vinarja, za dostavljenje brzojavke na dom pa 10 vinarjev.

— **Romarski izlet** so napravile binkoštni terek mladeniške Marijine družbe kranjskega dekanata na blejski otok. Tega izleta se je vdeležilo mnogo vrlih mladencev s svojimi gg. voditelji. Mnogi so bili odlični z narodnimi trobojnicami.

— **Novi kolodvor pri sv. Andreju v Trstu** bo otvoren v četrtek dne 7. t. m. in sicer za potnike in za prtljago. Danes bodo vlaki drž. železnice še prihajali in odhajali na starem kolodvoru. Prvi vlak dne 7. t. m. (ob 5 uri 10 minut zjutraj) bo pa odšel v Poreč z novega kolodvora.

— **Goriški Slovenci** prirede 9. in 10. t. m. v salonu slov. »Trgovskega doma« v Gorici oratorij »Stabat mater« Antona Dvofaka. Krasko kompozicijo so hoteli izvajati v katedrali ali pa v gledališču, pa se jim je oboje odreklo. Za koncert se zanimajo vsi krogi, ne izvemši italijanskih.

— **45.000 delavcev na Dunaju brez dela.** Na Dunaju zidarski mojstri že od 17. maja ne dajo zidarjem dela, sedaj so pa sklenili izključiti od dela svoje delavce tudi drugi stavbinski mojstri: ključavničarji, mizarji, tesarji, slikarji, pleskarji itd. Danes je tako 45.000 delavcev na Dunaju brez dela. Stavbinski moi-

stri izjavljajo, da zahtevanih minimalnih plač pod nobenimi pogoji ne dovolijo.

— **Hrvaške novice.** Velika hrvaška slavnost je bila pretekla binkoštna praznike v Zemunu. Hrvaško pevsko društvo »Odjek« je blagoslovilo svojo zastavo. Slavnosti se je udeležilo tudi mnogo Srbov in ondoto nemško pevsko društvo, ki je nazdravljalo Hrvatim. Slavnost je zaključil izlet v Beograd. Na poti je parnik s Hrvati srečal mažarske izletnike. Mažarska godba je svirala »Lepa naša domovina«, Hrvatje so nazdravljali Mažarom. V Beogradu so Hrvatje priredili ovacije tudi kralju Petru, ki se je pokazal na dvornem balkonu. — Mandat je odložil varaždinski zastopnik v hrv. saboru Imbro Josipovič. — Na strankarskem zboru hrvaške napredne stranke, ki si je nadela tudi naslov »ljudska«, je izjavil dr. Kofovič, da se oni maloštevilni pristaši »seljačke stranke«, ki stoje za njem in Hrv. Narodom, pridružijo »hrvaški ljudski napredni stranki«. — Radi be de se je ustrelil v Zagrebu krojač Josip Beer. — Štrajk maturantov zadarske gimnazije je končan. Maturanti so se sami vrnili k pismenim nalogam.

— **Dr. Fran Potonjak — veliki župan.** Govori se, da bo za sriemskega velikega župana imenovan dr. Potonjak.

— **Maščevanje varane ženske.** Na Reki je argentinski konzul Leon Kempke svoji hišini Antoniji Brankovič obljuboval zakon in jo zapeljal. Ker se je hotel sedaj hišine iznebiti je v preteklih praznikih osleparjena hišina streljala na svojega zapeljivca, potem pa nase. Umirajočo hišino so prepeljali v bolnišnico, a tudi konzulove rane so jaklo nevarne.

— **Dijaki na Slovenskem.** Na vsem Slovenskem spada približno na 400 prebivalcev po en srednješolski dijak. Na Češkem imajo že med 200 prebivalcev enega dijaka.

— **Občinske volitve v Zagorju ob Savi.** V sobotnem »Slovencu« sta bili pomoti med izvoljenimi odborniki v II. razredu izpuščena dva, namreč gg. Josip Birola in Vincenc Bukovšek.

— **Demonstracija trgovcev jestvin.** V Trstu se je vršil shod trgovcev jestvin v gledišču »Minerva« Izjavili so se za brezpogojni nedeljski počitek. Na poziv jestvinste trgov. zadruga so trgovci v nedeljo zaprli svoje trgovine, le dvajset se ni pokorilo pozivu. Po shodu so zborovalci napravili malo demonstracijo. Policija na konjih jih je razgnala. Na to je pa policija sama odredila, da se imajo zapreti vse trgovine in nastal je mir Arretiran je bil eden

— **Ljubezniv brat** je Ivan Grillo iz Trsta. V gostilni »Alla Pastorella« je srečal svojega brata, težaka Angela in nanj ustrelil iz revolverja. Ranil ga je lahko Ivan Grillo je izgnan iz Trsta in bo zategadelj imel sedaj dvojna kazen.

— **Strahovit udarec s pestjo.** V Sisani blizu Pulja je kmet Veneruzo udaril težaka Josipa Boljuna tako močno, da se je slednji zgrudil na tla in obležal na mestu mrtve.

— **Hud vihar je divjal binkoštno praznike** v Trstu. Rešili parniki so imeli mnogo posla, da so obvarovali več bark, da se niso potopile; veter je vzdignil sedež iz nekega tovornega voza: dila je padla na 63letnega težaka Petra Doratija in ga tako težko ranila na glavi, da ni upati na ozdravljenje.

— **Nekaj poka** v italijanskem katoliškem društvu v Trstu Nekateri se pritožujejo proti mestnim katehetoma Mioniju in Predonzaniju, ki baje nista bogve kakšna patriota. Res je, da njuno glasilo »Amico« večkrat udari bolj na neodrešeno pot kakor na katoliške strune; zlasti se je to pokazalo, ko se je šlo za naselitev jezuitov v Trstu. Slovencev g. Predonzan tudi ne mara. Stvari bi bilo zelo v korist, če bi ti gospodje hoteli enkrat malo bolj pojasniti svoje dvomno stališče.

— **Zverinski človek.** Tadej Modrič iz Škabrnje pri Zadru je zahteval od svojega strica in od nečaka, naj mu posodita voz, da prepelje v Zader nekaj backov. Ker nista hotela tega storiti, je sklenil se maščevati. Vzel je puško in šel na polje. Nečak, oborožen s samokresom je zbežal pred njim v koruzo in ko ga je Modrič napadel, je sprožil nanj iz samokresa. Toda Modrič mu je nameril puško na srce in ga ustrelil. Ko je sinu prihitel na pomoč oče, je Modrič vrgel puško v travo, se zagnal v strica in ga zaklal z nožem. Potem je sam ranjen, sedel v travo in si prižgal cigareto.

— **Za ruske žrtve** so nabirali tržaški rdečkarji denar in izmolzli iz ubogih delavcev veliko vsoto. Sedaj pa delavci čakajo obvestila, kako se je porabil denar. Pravijo, da so uredniška predala pri »Lavoratoru« precej prazna in da najbrže tam počivajo denarne žrtve tržaških delavcev za ruske žrtve.

— **Ameriške novice.** Martin Hrovat, ki je hudo obstrlel Franceta Kastelca, je obsojen v Clevelandu na 100 dolarjev denarne globe in na 40 dni dela v prisilni delavnici. — Istotam se je nevarno spekla Frančiška Hren, Andreju Perivcu pa je odtrgal stroj tri prste. — Ponesrečil je Vincenc Kaiser v Clevelandu. Povožil je ga vlak. Doma je bil blizu Gradca na Štajerskem. — V Chicagi so napadli in oropali neznani zlikovci Antona Risnika.

— **Izšla je v katoliški bukvarni knjižica »Žalostna Gora nad Presernjem«** 4 20 vinarjev.

Izpred sodišča.

Izpred porotnega sodišča.

Drobiž je ponarejal. Dne 9. apr. t. l. je neki krojaški vajenec iz Kamnja v Budkovičevi trgovini v Boh. Bistrici poizkušal izdati ponarejen denar za 20 h. To je dalo orožnikom povod, da so jeli zadevo poizvedovati. Našli so v blagajnici Janeza Sušnika, ki oskrbuje v Kamnju Rozmanovo trgovino,

dva ravno tako ponarejena komada. Kdo mu je te falsifikate dal, tega Sušnik ni mogel povedati. Drugi dan po tem dogodku je pa prišla Marija Cerkovnik, kajžarjava žena iz Boh. Bistrice, v Rozmanovo prodajalno. Med novci, s katerimi je hotela blago plačati, nahajal se je zopet en tak falsifikat. Prodajalec ga ji vrne, a ona se je videžno začudila, češ, da ni vedela, da je ponarejen, in ne ve, kje da ga je dobila. Zdajci se je obrnil sum na njenega moža Franceta Cerkovnika, kajžarja v Kamnju, da on ponareja denar, ker je obenem tudi ure popravljaj. Pri hišni preiskavi so orožniki pri njem našli razne priprave za ponarejo denarja, štiri ponarejene krone in pet ponarejenih komadov po 20 vinarjev. Nato je Cerkovnik priznal, da se je tega pred petnajstimi leti na Pruskem naučil. Lansko leto pred Božičem si je dal napraviti potrebne klešče na Boh. Bistrici, češ, da jih potrebuje za napravo kolesca za ure. Na sled se je prišlo 11 ponarejenim komadom po 20 vinarjev in 5 kromam. Za ponarejo kron je rabil Cerkovnik kositar in cink, ostali denar je pa delal iz kositra in cinka. Marija Cerkovnik je začetkom tajila, da bi bila vedela, da je denar ponarejen in da ga je mož ponaredil, pozneje je pa tudi ona odkrito priznala, da je izdala falsifikate po dogovoru z možem in da jo je k temu silila revščina. Pri hišni preiskavi so našli orožniki tudi puško, za katero Cerkovnik ni imel orožnega lista. Cerkovnik je bil obsojen v šestmesečno težko ječo. Žena je bila oproščena.

Nepoboljšljivi tat. Dne 7. marca t. l. dopoldne je zapazil Wurzbachov hlapec v Gradcu pri Litiji, da je bil iz odprte shrambe za konisko opravo ukraden gospodarjev kožuh, vreden 20 K. Medtem ko je šel hlapec v dotično shrambo, srečal je Franceta Langerja, pekovskega pomočnika z St. Petra pri Rudolfovem, a niti zapazil ni, da ima ukradeni kožuh na sebi. Hlapec je takoj, ko je zapazil tatvino, tekel za Langerjem, ga dohitel blizu kolodvora in mu odvzel kožuh. Ko so ga orožniki prijeli, izgovarjal se je, da ga je cigan Rihard Rajhard k temu napepljal z besedami: »Poglej no, kakšna lepa sukinja je tam notri, kar vzemi jo.« Kasneje je pa pripoznal, da je to iz lastnega nagiba naredil, ne da bi ga cigan k temu napeljal. Langer je zaradi vlačuganja ter štirikrat zaradi beračenja kaznovan. Langer je bil obsojen na šest let težke ječe, potem ga pa oddajo v prisilno delavnico.

Zaradi 20 vinarjev zažgal. Janez Goste, 25 let stari gostačev sin iz Podboršta, je srečal dne 18. marca t. l. na Mlaki svojo staro mater, 77letno Marijo Juhant, in jo nagovoril, naj mu da en »zeksar«. Ker mu ga ni hotela dati, jo je prosil za en grošek. Ker tudi tega ni dobil, se je odstranil, ne da bi bil kaj rekel. Kakor Goste sam priznava, ga je to, kakor tudi dejstvo, da sta ga oče in mati zaradi pijančevanja vedno zmerjala, vjezilo. Šel je k vogalu slamnate kajže Franceta Steleta, po domače Cinhar, v Podborštu ter je z žveplenko podžgal slamnato streho, ki se je takoj vnela. V kajži je spal gospodar s svojo družino, nočil je istodobno pri njemu tudi brat Peter Stele, hlapec v Ovšencu. Prvi je pritekel na lice mesta gostač Jože Levec, ki je domače zbudil in jih opozoril, da gori. Peter Stele je spočetka mislil, da so prišli fantje klicati, zato se ni dosti zmenil. Ko je pa čul besede »Jezus, Marija« in pokanje, je vstal in šel na prosto. Tu je videl, da je že pol hiše v ognju. Poklical je iz trdnega spanja brata ter potegnil s pripomočjo obtoženca skrinjo z obleko na prosto. Obtoženec Goste je sam v škafo donasal vodo za gašenje. Ni pripomnil Petra Steleta, »da bi razrežal istega, če bi vedel, kdo da je zažgal«, se je Goste zgubil rekoč, da gre domu. Sreča za sosedo je bila, da je veter na nasprotno stran vlekel, drugače bi bila nastala velika škoda. Steletova bajta je do tal pogorela, zavarovan ni bil in znaša po cenitvi škoda 865 K 64 h. Goste je bil obsojen na 8 let težke ječe in na dan zločina na trdo ležišče.

Drzna tatvina. V noči 4. marca t. l. se je zgodila v Železnikih velika tatvina. Tat je vlomil v prodajalno trgovca Tomaža Dolenca in iz zaklenjenega predala vzel okoli 830 K. Da je mogel izvršiti tatvino, je postal jako drzno. Vtihtopil se je v sosedno spalno sobo, vzel z mize ključek, s katerim je odklenil predal. Kmalu je bil tat v osebi Jožefa Vrhunca po domače »Škribencov«, sodarskega pomočnika v Železnikih, zasačen. Po tatvini je takoj denar nesel svojih ljubici z lažljivo pripovedjo, da je v loteriji zadel ter ji je nekaj denarja podaril, nekaj je zase porabil, vsoto 520 K pa je spravil v vrečico in jo dva dni po tem dogodku nesel Tomažu Dolencu ponoči nazaj ter jo med okno obesil. Ko so orožniki Vrhunca prijeli, dobili so še nekaj denarja pri njemu, tako da je imel Dolenc le okoli 227 kron 56 h škode. Obdolženec tatvino priznava, le visokosti vsote, katero Dolenc navaja, ugovarja, češ, da je bilo rajši manj nego 800 kron. Zanka tudi, da je bil predal s ključem odprl, marveč pravi, da je predal s silo odprl. Obe te trditve vsled odločne izpovedbe priče Tomaža Dolenca nista bili vzdržljivi. Porotniki so izjavili, da Vrhunc ni ukradel nad 300 gl. Vrhunc je bil nato obsojen v šestmesečno težko ječo.

Ljubljanske novice.

Ij Odlični gost v Ljubljani. General Janda, poveljnik 3. artilerijske brigade je dospel večeraj zvečer v Ljubljano, da inspicira tukajšnji artilerijski polk in ložira v hotelu »Union«.

Ij D. Rovškov »Elektrokioskops«. Binkoštni ponedeljek nudil se nam je v gledišču živih fotografij D. Rovška izredni užitek. Zasebna dvorana hotela »Ilirija« bila je natlačeno polna radovednih gledalcev, ki so občudovali krasne teatralne prizore, proizvajane z naj-

boljšim »Elektrokioskopom«. Ta aparat deluje točno in so proizvajane slike resnično čiste in natančne. Neprijetno blesketanje, ki ga je opazovati v enakih kazališčih, tukaj skoraj popolnoma odpade, vsled česar tudi oko ne trpi. Toplo priporočamo to podjetje domačina g. D. Rovška, ki se trudi, gledišče preskrbeti z interesantnimi in senzacijskimi novostmi. Kakor čujemo, predstavljal se bode prihodnjo soboto od pol šeste ure zvečer naprej za učence in otroke proti vstopnini 20 vinarjev od osebe zanimiv in podučljiv program, na kar opozarjamo posebno roditelje.

Izlet v Volosko-Opatijo priredi pevsko društvo »Slavec« iz Ljubljane dne 29. t. m. (t. j. na praznik sv. Petra). Tem povodom bode tamkaj velika narodna slavnost, o katere podrobnosti bomo sproti poročali. Tako v Opatiji kakor v Voloski, z velikim veseljem in srčno navdušenostjo pričakujejo slovenske izletnike. Izletu se lahko pridružijo tudi nedruštveniki. V slučaju, da se jih prijavi večje število, vozil bode posebni vlak, kateri bode zgodaj jutraj iz Ljubljane odhajal, ter se vračal iz Opatije oziroma Reke pozno v noči. Voznja bode veljala tja in nazaj le 5 kron. Prijave sprejema za sedaj »Slavec«.

Ij Umrl je uradnik severne železnice g. Anton Nadeniczek.

Ij Nasilni voznik. Dne 31. maja je peljal iz mesta skozi poljansko mitnico posestnikov sin Franc Lauf iz Besnice na vozu tri sodčke piva. Tam bi bil rad oddal tranzito listek, ker pa niso bile več uradne ure, tega ni mogel storiti. Začel se je prepirati s paznikom in hotel po sili k oknu. Ker se mu je povedalo, da listka zdaj ni mogoče oddati, je postal nasilen in se je spustil v paznika in se tako dolgo z njim ruval, da je prišel policijski stražnik, ki je nasilneža odstranil.

Ij Konj splašil se je v nedeljo zvečer na Bleiweisovi cesti nekemu vozniku, ki je zadel z vozom v muzejsko ograjo in jo poškodoval.

Ij Pod kap so postavili v soboto zvečer nekega gospoda, ki je bil s svojo sestro v »Unionu« preveč alkoholičen. To ga je tako zjezilo, da je razbil pri vratih šipo in napravil 148 K škode.

Ij Trpinčenje živali. Pretečeni teden sta naložila dva mesarja na svoja vozova jance. Na enem jih je bilo 23, na drugem pa 37. Žival se je tako trpinčila, da se je čuditi, da ni poginila. Mesarja ne odideta zaslužni kazni.

Ij Mesto v Ameriko — v zapor so prišli ta teden Stanko Tobac, Franc Uršič in Lenart Alpraz, ker so se hoteli natihome izseliti v Ameriko, še predno so nosili vojaško suknjo. Istotako je prišel v zapor tudi Ivan Eržen iz Rašice, ker je hotel poslati agentu Zwilchenbartu v Basel 10 oseb, za katere bi bil dobil precej kronic.

Ij Ogenj v dimniku. Sinoči okrog desete ure je opazila hišna posestnica ga. H. Naglasova v svoji hiši v dimniku ogenj, ki je takoj obvestila požarno brambo, ki je ogenj pogasila.

Ij Zadruga gostilničarjev, kavarnarjev itd. je imela danes v svojih prostorih Gradišče št. 7 otvoritveno sejo povodom pričetka poslovanja svoje novo ustanovljene bolniške blagajne. Gospod predsednik Tosti je v lepih besedah pozdravil navzoče g. odbornike izražajoč svoje veselje, da se je vendar le uresničila želja po tej prepotrebni instituciji. Povdarjal je, da so gospodarji navezani na lastno složno samopomoč. Prosi tedaj vse gg. odbornike na združeno in požrtvovalno sodelovanje, ker v slogi je moč. Predstavi društvenega zdravnika g. dr. Rusa in blagajnika g. Pintarja. Gospod zdravnik bo ordiniral za člane od 7.—8. ure jutraj in od 1.—3. ure popoldne. Kot zadruga lekarna se določi lekarna g. Trnkocija. Po raznih posvetovanjih zaključil predsednik sejo z željo, naj bi bolniška blagajna delovala na tolažbo in pomoč podpre iskajočim, srečno in blagonosno, še poznim in poznim rodovom.

Ij Za kruhom. Včeraj se je odpeljalo z južnega kolodvora v Ameriko 25 Hrvatov in 5 Kranjcev.

Ij Zadnja vinska pokušnja v tej sezoni je jutri zvečer od 8. do 10. ure.

Razne stvari.

Najnovejše.

Nesreča na železnici. Iz Libercevo poročajo: Pri postaji Neu Paka na severozahodni železnici se je ponesrečil vlak z izletniki, ki so se peljali na izložbo. Poštni official Buck je mrtev, dve osebi sta smrtno, 35 več ali manj ranjenih.

Povodnji. Iz Lungava na Solnograškem poročajo o povodnjih. Mura in njeni pritoki so narasli za tri metre, travniki so poplavljeni. Položaj v občinah Mur in Zederhas je nevaren. Tudi Salica je zelo narasla. Dosedaj pa še ni nevarnosti.

Krvava stavka. Rudarji v Kanavci in Mehiki stavkajo. Rudnike so opustošili. V borbi je bilo ubitih 50 oseb. Na mesto je poslano vojaštvo.

Radi umora strica in tete. Iz Newyorka se javlja: Porotniki so oprostili Sicilijanko Jospino Terannovo, rojeno Reggio, ki je umorila svojega strica in njegovo ženo, ker jo je stric z ženinim privolenjem onečastil. Ko je predsednik naznanil oproščanje, so navzoči ploskali.

Velik požar. V Milanu je zgorela dne 2. t. m. tvornica podpisnic. Pri gašenju so pomagali tudi tisti gasilci, ki se mude na kongresu požarnih bramb v Milanu. Škoda znaša do 300.000 lir. Požar je trajal do jutra.

Ponesrečeni zrakoplovci. Na Binkoštno soboto sta se dvignila iz milanske razstave dva trgovca in neki kapitan v zrakoplovu. Dvignili so se čez Apenine. V Jakinu so jih opazili, da so v nevarnosti, ker je plul balon nad morsk gladino. Popoldne na Binkoštno nedeljo je rešila balon in enega trgovca odposlana torpedovka, drugi trgovec in kapitan sta pa utonila.

ANARHISTI NAMERAVALI NOV NAPAD NA ŠPANSKEGA KRALJA.

Ker se je anarhistom napad na kralja priporočil hoteli so izvršiti na kralja Alfonza še enkrat napad pri gledališki galapredstavi. Notranji minister je dobil anonimno pismo, da je nameravan atentat med predstavo na kralja in njegove goste in da se je dvema anarhistoma posrečilo dobiti vstopnice. Na podlagi gotovih podatkov v pismu, so bile par ur pred predstavo izdane nove vstopnice in gostom po posebnih selih dopisane na dom. Da je bila to potrebna odredba, pokazale so zvečer aretacije pred gledališčem.

Telefonska in brzojavna poročila.

NEMŠKI CESAR NA DUNAJU. — IZREDNE VARNOSTNE ODREDBE.

Dunaj, 6. junija. Nemški cesar se je danes ob 8 uri 45 minut pripeljal na severni kolodvor, kjer ga je sprejel avstrijski cesar. Vlada sta se iskreno pozdravila, podala si roke ter se trikrat poljubila. Nato sta se takoj odpeljala v Penzing kamor sta došla ob pol deseti uri. Tu so nemškega cesarja pozdravili nadvojvode, gospodje z nemškega poslanstva, generaliteta in drugi dostojanstveniki. Med viharimi ovacijami občinstva sta se vladarja odpeljala v Schönbrunn, kjer so nemškega cesarja pozdravile nadvojvodinje. Nemški cesar je sprejel v avdijenco Goluchowskega in oba ministrska predsednika Becka in Weckerla, ter se je potem peljal od občinstva živahno pozdravljen v mesto, kjer je oddal karte pri nadvojvodih. Ob 1. uri popoldne je bil na nemškem poslanstvu obed, kateremu sta prisostvovala oba vladarja.

Dunaj, 6. junija. Za dohod nemškega cesarja so bile izvršene velike varnostne odredbe. Vsa kratka pot od kolodvora do Schönbruna je bila zasedena od policistov, nastavljen je bil dvojni špalir vojakov, za tem dvojnimi špalirjem je bil mal prostor za občinstvo, za tem prostorom pa zopet močan vojaški špalir. Med občinstvom je bilo vse polno civilnih policistov. Pasaža je bila popolnoma zaprta.

BOMBA ZA LAŠKEGA KRALJA.

Jakin, (Ankona), 6. junija. Sodna in vojaška komisija je odprla eno izmed treh bomb, ki so jih našli pri Gabbianelliju. To je trajalo tri ure. Bomba je bila od zunaj iz najtršega cementa in je imela vžigalce. V železni mreži je bilo 40 žrebčev, 250 gramov svinčenih kosičkov in mnogo hudega razstreliva. Bomba bi bila gotovo v gneči usmrtila mnogo ljudi. Zaprli so več anarhistov okoli Bologne.

NOVE RAZMERE NA HRVAŠKEM.

Varaždin, 6. junija. Mažarski list »Zavičaj« je prenehal izhajati.

K NAPADU NA ŠPANSKEGA KRALJA.

Madrid, 6. maja. Kraljeva rodbina, ki je mislila potovati v Aranjuez, je to misel opustila. Na vseh krajih sumijo anarhističke spletke. Stric Moralov je agnosiral morilčev truplo. Moralov stric je izjavil, da je bil Moral v svoji mladosti priden, da so ga pa pokvarile slabe knjige. Vsi tega se je Moral sprl z rodbino in je dobil lani dedščino 11.000 peset, nakar je rodbino zapustil. Na podlagi nekega Moralovega prijatelja so bile danes zo-

pet aretirane tri osebe. Moral je bil nekaj časa profesor na moderni šoli. Danes sta umrla dva vojaka, ki sta bila pri atentatu ranjena. Bomba je bila gotovo zastrupljena.

Madrid, 6. junija. Zastopniki tujih držav pri poroki so odpotovali.

ZOPET POTRES V SAN FRANCISKU.

San Francisco, 6. junija. V ponedeljek ob 11 uri 50 minut je bil tu močan 10 sekund trajajoč potresni sunek, ki sicer ni napravil škode, ki je pa vendar javno zaupanje v bodočnost mesta silno omajal. Več trdk, ki je hotelo zgraditi nova poslopja je vsled tega opustilo projekte in izjavilo, da bi bil nesmisel zazidavati v San Francisku kapital. Na prostem še vedno tabori 40.000 oseb.

NESREČA V AMERIKI.

New York, 6. junija. O tramvajski nesreči pri Lath Providence (v Rhode Island) se poročajo, da je bilo 6 oseb ubitih, 75 ranjenih. Med mrtvimi so trije mladi pari, ki bi se bili drugi teden poročili.

KUGA.

Carigrad, 6. junija. V Hedde se je konstatiralo 11 slučajev kuge. Ena oseba je umrla.

ANGLEŠKA MORNARICA V RUSKIH VODAH.

Peterburg, 6. junija. Angleška mornarica pride v baltičsko morje in poseti 4 ruske in eno nemško luko.

Darovi.

Darovi poslani našemu uredništvu:

Za družbo sv. Cirila in Metoda: Zadrugniki na parniku od Melka do Dunaja nabrali 11 K 34. v.

Namesto venca na grob g. Jakoba Matjana je daroval g. Alojzij Vodnik, kamnosek v Ljubljani 10 kron.

Kuharica

v starosti krog 30 let vajena vsega gospodinjstva, želi vstopiti v službo pri kakem gospodu duhovniku v večje ali manjše župnišče v mestu ali na deželi, takoj ali pozneje, na Kranjskem ali Štajarskem, ali pa tudi drugod. Naslov pove upravništvo.

Trgovski učenec

se sprejme **takoj** v trgovino z mešanim blagom

Ivan Lapajne, Idrija.

Meblirana

mesečna soba

se odda **takoj** v neposredni bližini šempeterske cerkve. Več se poižve v prodajalni Sv. Petra cesta št. 101. 1204 2-2

Razglas.

Zmanjševalne dražbe za zidanje

nove šole dvorazrednice.

Materijal: kamen 295 m³, opeka 131.000, apno, pesek in les za ostrežje, strop in tla je pripravljen na stavbenem prostoru. Poslopje bo 17 70 m dolgo in 14 40 m široko in nič prizidkov.

Zidarska dela so proračunjena na 18.742 K. Ponudbe naj se glase za zidanje kubičnega metra vstevši omet in belenje, in posebej za gesimse in oboke in za odre (les preskrbi zidar). Varščine je položiti 600 K.

Mizarska dela so proračunjena na 5260 K. Pripravljalni les za tla prevzame mizar za navadne cene Varščine ima položiti 500 K.

Tesarska dela (brez kritja) so proračunjena na 3516 K.

Kleparska na 773 K.

Načrti, proračuni in pogoji so na vpogled pri podpisnem. Dražba bo v stari šoli pri St. Jurji dne

1288 1-1

24. junija ob 3. uri popoldne.

Pismene ponudbe pa morajo biti že prejšnji dan jutraj na pošti v Radečah.

Krajni šolski svet pri St. Jurji pod Kumom.

Mesto vsacega družega posebnega naznanila naznanjamo prežalostno vest, da je naša preljuba mamica, gospa

Margareta Kobler

dne 2. junija 1906 v starosti 91 let prominula; pokopana je bila 4. junija na tukajšnjem pokopališču sv. Križa.

Za vse izražene dokaze sožalja najiskrenejša hvala.

V Ljubljani, 5. junija 1906.

1284 **Žalujoči ostali.**

Meteorologično poročilo.

Višina n. morjem 306 2 m, srednji zračni tlak 736 0 m

Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura po Celsiusu	Vetrovi	Nebo	Podoba v št. ura
5 9. zveč.	736 2	12 4	sl. sever	jasno	
7. jut.	735 8	9 8	sr. jvzh.	sk. obl.	0 0
6 2. pop.	734 6	18 8	sr. svzh.	obl.	
Srednja včerašnja temp. 13 6°, norm 16 6°.					

Učenec,

14 do 15 let star, poštenih staršev, se takoj sprejme v mizarski obrt. 1281 3-1

Franc Šetina,

mizarski mojster, v Guncijah, pošta St. Vid nad Ljubljano.

Lepa, eno-nadstropna hiša

z dobro obranjenimi gospodarskimi poslopji in hlevi se **proda**. Gostilna na zelo ugodnem mestu. Vse leži v najlepšem trgu Gornje savinjske doline kjer je zelo obiskano letovišče, oddaljeno 1 uro o železnice. 1283 5-1

Naslov pove upravništvo »Slovenca«.

Ljubljonski šramel kvartel

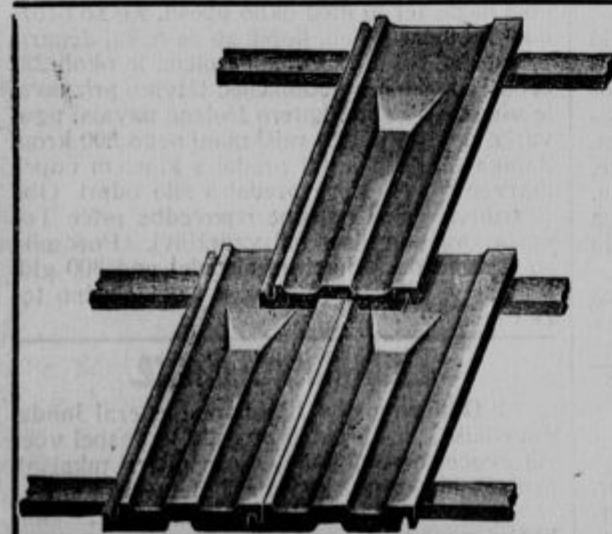
Jutri, četrtek, dne 7. t. m.

koncert

v zajtrkovalnici g. Praunseis-a

na Mestnem trgu. 1275

Začetek ob 8. uri. — Vstop prost.

F. P. Vidic & Komp. Ljubljana,

opekarna in tovarna peči, ponudijo vsako poljubno množino

zarezane strešne opeke, „Koroški model“ (Strangfalzziegel).

1036 30-10

Barve: a) rdeči naravno žgani, b) črno impregnirani.

Te vrste strešniki so patentovani v vseh kulturnih državah. Lastniki patentov: F. P. Vidic & Komp. in Josip Marzola.

Najličnejše, najcenejše in najpriprostejše strešno kritje.

Vzorci in prospekte pošljemo na željo brezplačno.

Sprejmejo se zastopniki.

Takojšnja in najzanesljivejša postrežba.

Sprejmejo se zastopniki.

Kongrua.

Dunaj koncem maja.

Govor ministra Bienertha.

V seji proračunskega odseka dne 22. maja je bil voditelj ministrstva za uk in bogočastje, dr. baron Bienerth, zagovarjal vladno predlogo glede kongruenčnih naslednjim govorom:

Oglasil sem se že sedaj za besedo, ker upam, da s svojim pojasnilom okrajšam razpravo in tako pospešim rešitev zakona v zbornici. Naglašam v prvi vrsti, da vlada polaga veliko važnost na uveljavitev kongruenčne. Moja dolžnost je torej, da najtopleje zagovarjam to vprašanje in s prepričanjem, da je reforma kongruenčne povsem stvarno utemeljena. Državna uprava nima nobenih drugih namenov, ker se zaveda, da bi bilo neopravičeno vsako odlašanje tega vprašanja.

Ugovarja se, da vladna predloga ni dovolj utemeljena. V tem oziru jo moram zagovarjati. Vlada ne misli prenoviti kongruenčne v celotnem obsegu. Namen je le ta, da se veljavni zakon z dne 19. sept. 1898, drž. zak. št. 176 prilagodi izpremenjenim gospodarskim razmeram ter tudi duhovnikom dovolijo starostne doklade, ki jih imajo javni uslužbenci. In s tega stališča je vladna predloga dovolj utemeljena. Vendar pa hočem odgovorjati na vsako vprašanje.

Zahvalim se tudi pododseku. Ta se je v mnogih sejah bavil s predlogo in predložil načrt, ki ga vlada zagovarja v celoti in posameznih določbah. To velja osobito o § 2., lit. e, ki bi se mogel napačno tolmačiti.

Jako važna je izprememba člena III. Tu se zahteva »iunctim« med starostnimi dokladi in reformo prispevkov v verski zaklad. O tem hočem govoriti še pozneje. Tukaj pa že pripomnim, da nihče ni tajil potrebe, naj se zboljšajo dohodki duhovnikom. Zato se vlada ne upira, ako se določi tak »iunctim«, samo da se izvrši reforma. Omenim pa, da bi se namen gospoda predlagatelja (dr. Steinwender) mogel morda preje doseči na drug način.

Ugovori.

V pododseku smo čuli trije ugovori. Ti so načelni, upravnotehnični in estetični. Estetične pomisleke in ugovore je g. soporočevalca (dr. Steinwender) izrazil v svojem posebnem načrtu. Dr. Steinwender meni namreč, da je treba vso stvarino vliči v lepo celoto, ne da bi se novi zakon skliceval na druge določbe.

Vprašanje tehnike in estetike v zakonih so reševali različno na različnih krajih in ob različnih prilikah. Dokazati bi to mogel iz priznanih klasičnih zakonov. Toda iz praktičnih razlogov moram ugovarjati načrtu g. soporočevalca. Dr. Steinwender hoče, da se § 1., 3. in 8. veljavnega zakona sprejmo tudi v novi zakon. Ne uvidim, zakaj naj bi parlament še enkrat sklepal in glasoval o teh paragrafih, ki so že veljavni. Na drugi strani pa zahteva dr. Steinwender, naj se izpuste iz veljavnega zakona paragrafi 11., 14. in 15. Paragraf 11. govori o remuneraciji za oskrbovanje praznih mest duh. pomočnikov, § 14. se tiče kuratov, ki po zakonu ne dobivajo kongruenčne samostojnih duhovnikov; § 15. pa govori o razmerah inkorporiranih župnij. Vsi ti paragrafi so še vedno potrebni, ker sicer bi bile v zakonu vrzeli in dotični duhovniki bi bili jako oškodovani. Na primer dalmatinske frančiškanske župnije bi izgubile dotacijo iz verskega zaklada, kar bi ne bilo pravično. Vlada bi morala odločno odklanjati odgovornost za politične posledice. Kdor pozna razmere, v katerih delujejo frančiškani za napredek in omiko v dalmatinskih gorah in na meji, ne more glasovati za to, da se te določbe izpuste iz veljavnega zakona.

Vladni načrt hoče le spopolniti že veljavni zakon iz l. 1898., kateri večini duhovnikov ni izboljšal plač, kakor jih imajo povsod v drugih državah po službenih letih. Zato tudi ne veljajo estetični pomisleki g. soporočevalca proti vladni predlogi.

Važnejši pa se mi zde načelni ugovori proti kongruenčni splohi. Ti ugovori se tičejo cerkvenega premoženja in prispevkov v verski zaklad. Resna dolžnost je državne uprave, da pojasni to stvar in da odsek more nepristransko presojati vprašanje.

Cerkveno premoženje.

Skupno premoženje katoliške cerkve iznaša po zadnjih izkazih okroglo 813¹/₂ milijona kron. To premoženje pa se deli v smislu zakona z dne 7. maja 1874 drž. zak. št. 53 v razne skupine z različnimi nameni. Tako iznaša premoženje stolnih, župnijskih in drugih cerkev okroglo 269¹/₂ milijona kron. Iz tega premoženja pa se ne plačujejo duhovniki, ampak le stroški za stvarne potrebščine božje službe, torej za cerkveno godbo, za cerkvene uslužbence, za olepšavo in razsvetljavo cerkev, za poprave cerkvenih poslopj in itd. To so torej stroški, ki bi jih sicer morale plačevati cerkvene ali župnijske občine. To premoženje in njegov dohodek služijo le koristim župljanov, ne pa duhovščine.

Okoli 30 milijon. kron premoženja imajo semenišča in podobni cerkveni zavodi. Tudi to premoženje se le posredno uporablja za duhovščino, ker se z dohodki iz glavnice plačuje za izobrazbo duhovniškega naraščaja. Državni proračun pa pouči, da pa ti dohodki ne zadoščajo namenu, in da se torej ne morejo porabiti za uravnavo kongruenčne.

Dalje imajo samostani okoli 193 milijonov kron premoženja. To se porablja za vzdrževanje več ko 30.000 redovniških oseb. Do-hodki samostanov iznašajo okroglo 14 milijonov, bremena pa skoraj 9 milijonov, torej odpade iz skupnega premoženja na posameznega

redovnika jako skromna vsota. Tu je treba pomisliti, da samostani oskrbujejo dušno pastirstvo, bolniško postrežbo, javni pouk in da torej njih premoženje ne služi le redovnikom, ampak v prvi vrsti dobrodelnim namenom. In ako imajo posamezne redovniške družbe razmeroma večje premoženje, morajo še posebej prispevati v verski zaklad. O tem hočem še govoriti.

Vse našeto premoženje iznaša 492¹/₂ milijona kron. Ostane še 321 milijonov cerkvenega premoženja v zemljiščih, posestvih in ustanovah. Tudi to premoženje se razdeli v tri skupine, in sicer iznaša škofovsko premoženje okroglo 65 in pol milijona kron, v glavnih 42 milijonov in beneficij okroglo 213 in pol milijona kron.

Škofovsko menzhalno premoženje je tudi močno obremenjeno. Škofje morajo vzdržati vse osebe v svojih pisarnah, mnoge škofije imajo še bremena patronov. Kjer ni posebnih ustanov, morajo vzdrževati semenišča. Škofje morajo mnogo izdajati za dobrodelne in socialne namene. Ako pa imajo posamezne škofije še višje rente, morajo plačevati davek v verski zaklad, in ta znaša do 20% čistega dohodka.

Stolni in kolegialni kapitli imajo premoženja do 42 milijonov kron. Dohodki posameznih kanonikov pa niso tako sijajni. Ako je na primer profesor bogoslovja imenovan za kanonika, je navadno še na slabšem. Le člani nekaterih kapitolov so v boljših razmerah, a morajo prispevati v verski zaklad.

Preden je vlada izdelala načrt za uravnavo kongruenčne, je proučila razmere duhovščine v pastirski službi. Vlada je dognala, da ima 1313 duhovniških mest večje dohodke, nego jih določa veljavni zakon. Vsi ti višji dohodki znašajo na leto 720.000 kron. Ta višji dohodek pa bo porabljen z novo uravnavo kongruenčne in le jako malo župnijskih mest bo imelo prebitek kongruenčne. Vsi ti pa bodo prispevali v verski zaklad. S tem sem pojasnil cerkveno premoženje, v kolikor je potrebno za presojo uravnave kongruenčne.

Ali raste premoženje?

Pri prvem branju se je trdilo, da je v 19. stoletju jako naraslo cerkveno premoženje in da torej ne kaže uravnati kongruenčne. Ker ima ministrstvo na razpolago vse podatke, je stvar natančno preiskalo. Vspeh te preiskave je bil, da mnogi stari podatki niso bili več resnični. Tako je bilo leta 1880 škofijsko premoženje izkazano s 5,7 milijona goldinarjev, ker ni bilo izkazano premoženje škofij na Gor. Avstrijskem, Koroškem, Kranjskem, Primorskem, Češkem, Moravskem, v Šleziji, Galiciji in Dalmaciji. Isto velja o premoženju župnij od leta 1835 do 1880. Tudi v teh podatkih ni bilo izkazano premoženje župnij na Niže-Avstrijskem, Tirolskem, Predarljskem, Češkem, Moravskem, v Šleziji, Galiciji, Bukovini in Dalmaciji. Iz novjših podatkov se torej ne more sklepati, da se je pomnožilo cerkveno premoženje. Ako so številke višje, prihaja odtod, ker so nastale nekatere nove ustanove, večinoma pa, ker so izkazi popolnejši, ker raste zemljiška vrednost in so višji kurzi vrednostnih papirjev.

Ti izkazani dohodki pa niso prebitki, ki morda še ostanejo po izplačilih za cerkvene zavode in osebe. To so oni zneski, ki so na razpolago za navedena izplačila. Te številke obsegajo v mnogih deželah tudi vse vsote, ki jih država izplačuje iz verskega zaklada. Torej ni mogoče govoriti o znatnem cerkvenem premoženju, ki bi bilo na razpolago za nižjo duhovščino.

Verski zaklad.

Zadnji načelni ugovor proti uravnavi kongruenčne je v zvezi z zahtevo, da se mora izpremeniti zakon z dne 7. maja 1847, št. 51, glede prispevkov v verski zaklad. Vlada prizna potrebo, da se izpremeni ta zakon po načelih osebne dohodarine. Davek za verski zaklad je znašal v letih 1902 do 1904 okroglo 466.000, 495.000 in 500.000 kron; za tekoče leto je predpisanega 714.000 kron.

Dalje se je naglašalo, da se večji izdatki za nove zgradbe pri odmerjenju davka za verski zaklad odpišejo kot izdatki. Ta trditev splošno ni resnična. Stavbeni stroški se odpišejo le tedaj, ako bi sicer dohodki ne znašali

določene najnižje mere. Tako določata § 11. zakona z dne 7. maja 1874 in ministrska naredba z dne 21. avgusta 1881, št. 112. Naglašam pa izrecno, da se ti odpisani izdatki uporabljajo za javne koristi. Tako so bile izvršene razne stavbe, ki imajo umetniško vrednost, pri katerih sta imela delo in zaslužek arhitektura in rokodelstvo. Torej tudi v tem oziru ugovori niso utemeljeni.

Drugod in pri nas.

Primerjati hočem še izdatke za bogočastje v raznih drugih državah z nameravano uravnavo kongruenčne. Soštelj smo vse državne troške za bogočastje ter jih razdelili po številu katolikov. Po tem računu plača Avstrija za posameznega katolika 0,52 K, Prusija 0,74 K, Bavarska 1,71, Saksonsko 0,82, Hesensko 0,60, Vrttembergsko 2,93, Italija 0,68. Predloženi načrt bi zvišal državni prispevek na 0,90. To povišanje pač ni veliko v primeri z naštetimi državami.

Protestantje.

Dr. Steinwender je v pododseku tudi sprožil vprašanje glede plač protestantski duhovščini. Protestantje ne poznajo kongruenčne. Vnanje države, osobito Nemčija, ne poznajo državnih prispevkov za protestantsko bogočastje v obliki kongruenčne. V Prusiji, na Bavarskem, Badenskem in Vrttembergem daje država protestantski cerkvi pavšalne zneske; enake razmere so tudi na Saksonskem. Protestantška duhovščina tudi ne želi prispevkov od države v obliki katoliške kongruenčne. Sicer pa bi bil državni zaklad jako obremenjen, ker bi se dokaj skrčili prostovoljni doneski za bogočastje. Iz teh razlogov ne kaže, da bi izpremenili § 20. cesarskega patenta z dne 8. aprila 1861 in protestantsko cerkveno ustavo; pač pa bi vlada ustavila v proračun višjo vsoto za protestantsko bogočastje. To se zgodi, ko bode uravnana katoliška kongrua. Protestantki višji cerkveni svet je izkazal, da bi se državni prispevek za protestantsko bogočastje moral zvišati za 350.000 K.

Končno nujno prosim častiti odsek, naj čimprej izvrši svoje delo ter zbornici predloži načrt glede kongruenčne.

Odda se takoj dobro vpeljana

trgovina v Ljubljani

Proda se tudi

1035 4

hiša

v kateri se nahaja pekarija in gostilna.

Ponudbe naj se pošiljajo na upravništvu „Slovenca“ pod šifro »500«.

Sprejme se takoj ne premlada

komptoaristinja,

katera bi imela voditi knjige, slovensko in nemško dopisovati, sploh opraviti pisarniški posel.

Naslov pove upravništvo. 1287 3-1

Arhitekt

1285 1

Ferdinand Trumler

oblast. konces. mestni stavb. mojster

Ljubljana — Pred škofijo 3

prevzema vseh vrst stavbe kot nove zgradbe, pr. zidave, adaptacije, prenovitve, rekonstrukcije, dalje izdelavo načrtov in proračunov, merjenje in cenitve.

Specialiteta cerkvene stavbe.

Izvršitev umetnih načrtov za vseh vrst posloja in izvadba perspektivnih risb za ista. Izredno kulantne cene in točna izvršitev.

Pozor Amerikanci!

V neposredni bližini Ljubljane je pod zelo ugodnimi pogoji na prodaj za vsako obrt, posebno še za gostilno pripravna

hiša,

pri kateri je blizu 780 kvadr. sežnjev sveta in prostorno gospodarsko poslopje. Hiša obstoji iz 3 sob, velike kuhinje, sušilnice za meso in kleti. Poleg hiše je velik lep zasajen vrt. Cena za vse skupaj 8000 kron.

Več o tem se poizvzve na Opekarski cesti št. 36. 1019 16

Elegantno

stanovanje

obstoječe iz 4 sob, kopalne in poselske sobe ter z vsemi drugimi pritliklinami, dá se takoj ali za avgustov termin v najem. 1200 4

Naslov pove iz prijaznosti upravništvo „Slovenca“.

Pozor, društva!

Proda se dobro ohranjen

glasovir

novejšega sistema, dalje omara za knjižnico, oder za predstave z zagrinjalom. Naslov pove upravništvo. 1206 2-2

LOKALI

primerni za prodajalne ali pisarne dajo se za avgustov termin ali tudi takoj v najem. 1199 4

Pogoji izvedo se v odvetniški pisarni dr. M. PIRC-A, na oglu Sodnijskih in Cigaletovih ulic v Ljubljani.

Lep lokal

obstoječ iz 4 sob, ki se dá predelati v 2 lokala po 2 sobi, zelo primeren za trgovino ali pisarne, se oddá s 1. novembrom v Sodnijskih ulicah št. 4. 1071 5

Več pove kamnosek Al. Vodnik.

Mizarske pomočnike

sprejme takoj ali tudi pozneje v stalno stavbo in pohištveno delo pod jako dobrimi pogoji 1150 6-6

Jakob Homovec

mehanično mizarstvo v Cerknici.

Lepa birmanska darila: FRANC ČUDEN urar in trgovec v Ljubljani.

Priporočam p. n. občinstvu svojo že obče znano, čez 20 let obstoječo trgovino in največjo in najbogatejšo zalogo. Velika izbira finih briljantov, zlatih, srebrnih in niklastih ur in veržic. Srebrna in kina namizna oprava in najnovejši okraski itd. — Posebno lepa in velika izbira za gg. žene in neveste po jako nizkih cenah.

Na zahtevo lepi novi veliki ceniki tudi po pošti brezplačno.

DELNIŠKA DRUŽBA ZDRUŽENIH PIVOVAREN ZALEC in LAŠKI

TRG v Ljubljani, telef. št. 103. — priporoča svoje

izborno pivo v sodcih in steklenicah.

Zaloga v Spodnji Šiški, telefona števil. 187.

1990 50-14

Pozor izletniki!

Usojam si častitim gostom in izletnikom na sv. Katarino, Grmado in Šmarno goro itd. priporočati staro znano

gostilno pri Kaučiču v Medvodah

Tam se toči dobra vinska kapljica in vedno sveže pivo z ledenice. Priporoča tudi okusna gorka in mrzla jedila. — Na razpolago je tudi v zabavo velik gramofon.

Priporoča se za obilen obisk

1251 3-3 **IVAN MARINŠEK**, gostilničar.

Anton Žnideršič,

župnik v Beli Cerkvi pošta St. Jernej na Kranjskem, spričuje, daje slabo- in malokrvnim z najboljšim uspehom priporočal

železnato vino

G. Piccolija, dvornega založnika Nj. Svetosti in lekarja v Ljubljani, Dunajska cesta.

Polliterska steklenica velja 2 K in se vnanja 2371 naročila točno izvršujejo. II 4

Ali že veste?
Narodi se lahko tudi sama sobotna izdaja „Slovenca“
Stane le 7 K na leto

Osební kredit za uradnike, častnike, učitelje itd. Samostojni konzorciji Uradniškega društva za hranilne vloge in predjume dovoljuje posojila na osebni kredit pod najzmernejšimi pogoji tudi proti dolgoletnim odplačilom. Posredovale so izključeni. Naslove konzorcijske naznani brezplačno osrednje vodstvo Uradniškega društva na Dunaju, Wipplingerstrasse 25. 720 39-25

Takoj se sprejme več mizararskih pomočnikov in en vajenec.

FRANC CIVHA, stavbeni in pohišveni mizar, **Trebnje**, Dolenjsko.

Fani Suhadolec

absolventinja c. kr. dunajskih strokovnih šol Ljubljana, Gosposke ulice 4, I. nadstr.

Se priporoča veleč. cerkvenim predstojništvom za umetno vezenje in izdelovanje **cerkvenih paramentov** kakor tudi **društvenih zastav, trakov** itd. v vseh slogih po primerni ceni. 1212 10-3

Načrti in proračuni so na zahtevanje na razpolago.

1223 4-3

== Priporočamo svoja priznana **izborna kolesa** po raznih cenah; vedno v zalogi tudi že **rabljena kolesa.** ==

Edino zastopstvo najbolj slovitih tovarn:

Dürkopp & Co., Oesterr. Waffenfabrik, Styria tovarna za kolesa (Puch & Co.)

== **Ivan Jax & sin** ==
Ljubljana, Dunajska cesta 17.

Dolenjske Toplice pri Rudolfovem.

Vsem p. n. domačim gostom, letoviščarjem, izletnikom in obiskovalcem kot izborno zdravih priznanih **Dolenjskih Toplic** priporočam svojo **ново otvorjeno**

moderno urejeno gostilno

prej **LJUDMILA MILLITZ** z lepimi sobami za prenočevanje in za stalno bivanje.

Za dobra jedila in izvrstno pijačo vedno skrbijo.

Gene nizke. Postrežba točna.

Za obilen obisk in blagohotno naklonjenost se priporoča z odlič. spoštovanjem

MIHAEL ZUPANC

1231 20-3 gostilničar in pek v **TOPLICAH NA DOLENJSKEM.**

P. n.

Dovoljujem si poročati slavnemu občinstvu, da sem oddal svojo v Ljubljani na Dunajski cesti pod tvrdo

Ernest Jeuniker

obstoječo trgovino z galanterijskim blagom na debelo in na drobno potom prodaje gosp. **Anton Škofu**, ki bode vodil trgovino pod trgovsko-sodnijsko protokoli-rano tvrdo

Ernest Jeuniker-jev nasl.

Anton Škof,

nadalje neizpremenjeno v enakem obsegu.

Proseč najuljudnejše, da častiti odjemalci doslej meni izkazano zaupanje izkažejo tudi mojemu nasledniku, se priporočam in be-lježim

z odličnim spoštovanjem

Ernest Jeuniker.

P. n.

Opiraje se na predstoječo objavo, do-voljujem si slavn. občinstvu uljudno naznanjati, da sem prevzel potom nakupa v Ljubljani na Dunajski cesti do-slej pod tvrdo

Ernest Jeuniker

obstoječo trgovino z galanterijskim blagom na debelo in na drobno, katero bode vodil nadalje neizpremenjeno v istem obsegu pod trgovsko-sodnijsko protokoli-rano tvrdo

Ernest Jeuniker-jev nasl.

Anton Škof.

Opremljen z zadostnimi sredstvi in dolgoletno trgovsko izkušnjo, sem v prijetnem položaju, ugoditi častitim odjemalcem z **najsolidnejšim blagom, nizkimi ce-nami ter najtočnejšo postrežbo.**

Priporočam se

z odličnim spoštovanjem

Ernest Jeuniker-jev nasl.

Anton Škof.

Leopold Tratnik

Ljubljana, Sv. Petra cesta 27

priporoča

visokočastiti duhovščini in cerkvenim predstojništvom svojo najstarejšo tvrdko za izdelavo **cerkvenih posod in orodja.**

Vedno velika zaloga.

Prečastiti gospod!

Ako kaj potrebujete ali nameravate napraviti prosim Vas, blagovolite mi pisati in takoj pošljem vsorce. Stare reči popravim, pošlatim itd.

Velika zaloga elektr. svetil in kiparskih del.

Ugodna prilika.

Radi preselitve se prodaja iz proste roke lepo

posestvo

v **Radovljici, Gorenjsko** po jako ugodni ceni, in sicer hiša z več sobami, prostorno delavnico, kletjo, z obokanim hlevom ter skodnjem, vse še novo. Pri hiši je tudi **vedna moč**. Jako pripravno za kakega **usnjarja** ali **mizarja** itd. Tudi je v hišo napeljan vodovod in sicer lastni. Njive in travniki so poleg domovja. Naprodaj sta tudi **dva parna stroja** z 10. in 15. konjskimi silami. Oba stroja sta še v prav dobrem stanu, in ju je lahko pogledati pri delu. Vse natančneje se izve pri lastniku **Ivanu Dorniču v Ra-dovljici.** 1160 6

Lidanje rakev

957 3 11 (grobne)

na novem centralnem pokopališču

izvrši najcenejše stavitelj novega pokopališča po oblastveno odobrenih določilih za sgradbo pokopališča.

Natančneje se poizve v tehnični pisarni g. **Ferd. Trummer-ja**, mestni stavitelj Pred Škofijo št. 3 v Ljubljani

Mednarodna panorama

Ljubljana, Pogačarjev trg.

Podružnica iz Berolina.

Razstavljeno od 3. do 6. junija:

Potovanje po 1243 2-1

sveideželi
od Betlehema v Jeruzalem.

3291 150

„Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani“

Podružnica v **CELOVCU.**

Kupuje in prodaja

vse vrste rent, zastavnih pisem, prioritet, komunalnih obligacij, srečk, delnic, valut, novcev in deviz.

Promete izdaja k vsakemu žrebanju.

Akcijski kapital K 2.000.000.—.

Zamenjava in eskomptuje

izrebane vrednostne papirje in vnovčuje sapale kupone.

Vinkuluje in devinkuluje vojaške ženitninske kavalije.

Rekompt in inkasno menie.

Rezervni zaklad K 200.000.—.

Daje predjume na vrednostne papirje.

Zavaruje srečke proti kurzal izgubi.

Reborna naročila.

Podružnica v **SPLJETU.**

Denarne vloge sprejema

v tekočem računu ali na vložne knjižice proti ugodnim obrestim. Vložen denar obrestuje od dne vloge do dne vridga.

Promet s čeki in nakaznicami.

Podružnice:

Praga z menjalicami: Oraben 25, Mala stran, Mosj. ulica 17, Žitkov, Husova ulica 37, Brno, Veliki trg 10, Baden, Glavni trg 4, Čelka Lipa, Čelka Kamnica, Moravski Zumberg, Schillerjeva cesta 3, Mödling, Fran Josipa trg 9, Novi Jicin, Crna cesta 8, Pison in Svitava.

Menjalnice na Dunaju:

I. Wollzeile 10, II. Taborstrasse 4, III. Ungargasse 69 (vogel Rennweg), IV. Wiedner Hauptstrasse 12, V. Schönbrunnerstrasse 88 a, VII. Mariahilferstrasse 76, VIII. Lerchenfelderstrasse 132, IX. Alserstrasse 32, X. Favoritenstrasse 59, XVIII. Währingerstrasse 82, XXI. Hauptstrasse 22.

Menjalnična delniška družba 67 150-56

„MERCUR“

Dunaj, I. Wollzeile 10.

Ako. kapital K 16.000.000. Reser. zaklad K 7.000.000

Najkulantnejši

nakup in prodaja vseh vrst rent, državnih papirjev, akcij, prioritet, zastavnih, srečk, deviz, valut in denarja.

Zamenjava in eskomptiranje

izrebanih zastavnih in obligacij, srečk in kuponov.